

Strategia Rozwoju Gminy Braszewice na lata 2022-2030

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
1.1. Procedura tworzenia Strategii.....	5
1.2. Rola strategii oraz wynikające z niej funkcje	6
1.3. Zakres prac	7
2. Ogólna charakterystyka gminy Brąszewice	11
2.1. Położenie gminy	11
2.2. Demografia	13
2.3. Kultura i Edukacja.....	13
2.4. Rynek pracy	15
2.5. Ochrona środowiska	16
2.6. Sytuacja finansowa.....	16
2.7. Obraz gminy Brąszewice według danych GUS na dzień 31.12.2019 r.	17
3. Partycypacja społeczna.....	27
3.1. Wyniki badań społecznych.....	27
3.2. Partycypacja społeczna.....	36
4. Wnioski z Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej dla gminy Brąszewice	38
5. Analiza strategiczna (SWOT) gminy Brąszewice	53
6. Strategiczne kierunki rozwoju	56
6.1. Wizja Rozwoju gminy Brąszewice.....	56
6.2. Misja Rozwoju gminy Brąszewice	56
6.3. Cel strategiczny	57
7. Obszary tematyczne, priorytetowe, kierunki działań.....	58
7.1. Gospodarczy	58
7.2. Społeczny	58
7.3. Gospodarka Przestrzenna, Środowisko i Infrastruktura Techniczna	59
7.4. Oświata, Kultura i Turystyka.....	60
7.5. Partnerstwo i współpraca.....	61
8. Obszar strategicznej interwencji w ujęciu regionalnym	62
9. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Brąszewice oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej	64

10. Zgodność „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030” z założeniami dokumentów wyższego rzędu	72
11. System wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030”	77
12. Ramy finansowe realizacji i źródeł finansowania „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030”	85
Spis tabel	100
Spis wykresów	100
Spis rysunków.....	100
Spis schematów.....	100
Spis map.....	100

1. Wprowadzenie

Gmina Brąszewice posiadała dotychczas „Strategie Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2014-2020”. Strategia była udanym dokumentem wytyczającym kierunki rozwoju gminy i stanowi podstawę do zarządzania jej rozwojem. Była ona zgodna z krajowymi i regionalnymi dokumentami strategicznymi województwa łódzkiego, obowiązującymi w perspektywie strategicznej 2014-2020, w efekcie jej realizacji gmina Brąszewice, była jedną z lepiej rozwijających się w gmin w powiecie sieradzkim i województwie łódzkim. Wskaźniki cywilizacyjne gminy Brąszewice, w porównaniu do poprzednich lat uległy poprawie, świadczy to o odpowiednim zarządzaniu gminą, aktywności przedsiębiorców oraz odpowiedzialności mieszkańców gminy, za jej rozwój.

Z dniem 13 listopada 2020 r. weszły w życie przepisy wprowadzone ustawą z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw. Zmiany objęły ponad 20 aktów prawnych, w tym kilka bezpośrednio wiążących się z funkcjonowaniem samorządu terytorialnego. W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym znalazła się – po raz pierwszy w ustawodawstwie krajowym - podstawa prawna dla strategii rozwoju gminy, a także znalazły się szczegółowe regulacje dotyczące sporządzania tego rodzaju dokumentu. Dotyczą one procedury opracowania strategii, m.in.:

- ✓ wymagana jest uchwała rady gminy, która określa szczegółowy tryb i harmonogram opracowania projektu strategii rozwoju gminy, w tym również tryb jej konsultacji,
- ✓ wymogi w zakresie konsultowania projektu strategii z sąsiednimi gminami i ich związkami oraz z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie,
- ✓ wymogi w zakresie opiniowania przez zarząd województwa w zakresie zgodności z zasadami regionalnej polityki przestrzennej określonej w strategii rozwoju województwa,
- ✓ konieczność przeprowadzenia ewaluacji ex ante.

Podsumowując: nowa Strategia rozwoju gminy zdobyła silne umocowanie prawne, jak i miejsce w zintegrowanym systemie zarządzania rozwojem kraju. Strategia, która jest dostosowana tylko do wymogów unijnych odnoszących się do strategii terytorialnych nadal jest narzędziem do pozyskiwania środków unijnych.

1.1. Procedura tworzenia Strategii

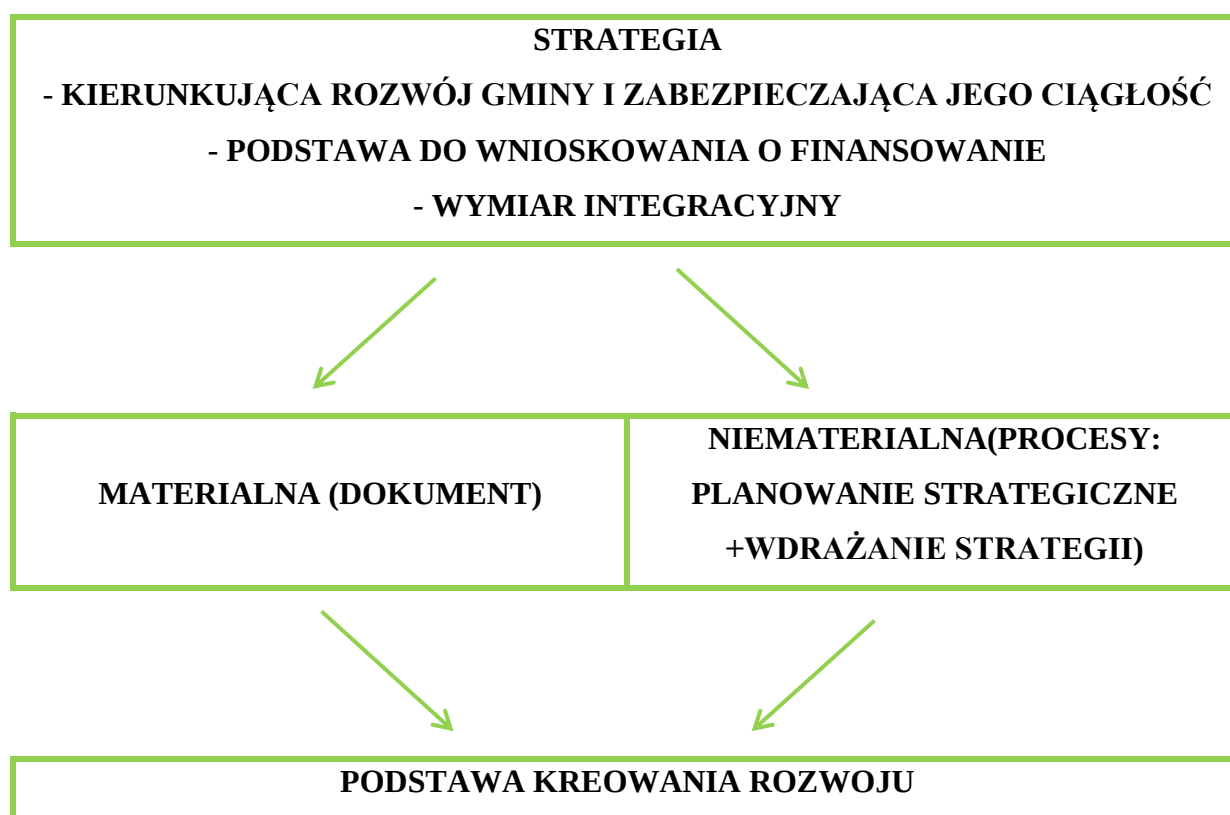
Dokument Strategii rozwoju gminy w praktyce może być ukazany w dwóch obliczach: niematerialnym i materialnym. Pierwsze utożsamienie znajduje odzwierciedlenie z rezultatem (produktem) zarządzania strategicznego. Na ten etap składają się procesy planowania strategicznego oraz wdrażania założeń strategii. Na etapie planowania, strategia określa wizję rozwoju, cele w długim okresie, jak i plan działań oraz metody służące do ich realizacji. W kontekście procesu wdrażania strategia nie tylko dostarcza ram dla podejmowanych na bieżąco decyzji. Jako przyjęty przez lokalne władze punkt odniesienia w zarządzaniu rozwojem gminy stanowi przedmiot ciągłej oceny, np.: monitorowania jej realizacji, ewaluacji zasadności jej założeń, ich aktualizacji. W postaci materialnej strategia przyjmuje formę dokumentu. Dzięki jego opracowaniu, ustalenia przyjmują jednolitą formę i treść, co zmniejsza ryzyko ich nietrafionych interpretacji oraz uwiarygadnia plany rozwoju przed mieszkańcami i innymi interesariuszami, w tym podmiotami zewnętrznymi (instytucjami, inwestorami itd.).

Tym samym tworzy ona ramy rozwoju lokalnego, na podstawie których mieszkańcy lub inwestorzy mogą wstępnie zweryfikować zbieżność (lub stwierdzić sprzeczność) własnych planów, inicjatyw lub inwestycji z ustaleniami samorządu gminy, co może zaważyć na ich realizacji. Spisanie strategii w formie dokumentu umożliwia również promocję jej założeń oraz proponowanych rozwiązań rozwojowych. Dzięki temu łatwiej kreować nowe działania, pozyskiwać partnerów realizacyjnych i zawierać stosowne porozumienia, a także aplikować o zewnętrzne środki finansowe. Tak rozumiana strategia rozwoju (zarówno, jako produkt i przedmiot zarządzania strategicznego, jak i narzędzie rozpowszechniania i wdrażania działań) jest podstawą do kreowania i ciągłego wzmacniania rozwoju społecznego, ekonomicznego i przestrzennego własnej wspólnoty samorządowej. Stanowi, zatem o prawdziwie strategicznej i kreacyjnej roli lokalnych władz samorządowych – inaczej niż w przypadku, gdy obierają one postawę wyłącznie sprawnego administratora, ograniczając się do właściwego wykonywania obowiązków prawnych, gospodarowania zasobami czy prowadzenia dobrze zorganizowanego urzędu, niezbędnego do wypełniania nałożonych zadań.

Decyzja o tym, jaką rolę i jakie funkcje będzie pełnić strategia rozwoju w procesie zarządzania strategicznego należy w największym stopniu do władz lokalnych. Musi ona przede wszystkim stanowić odpowiedź na potrzeby lokalnej społeczności i możliwości prowadzenia procesu planowania i realizacji strategii. Te z kolei, jak i sama decyzja, ugruntowane są w dominującym stopniu przez podejście władz do zarządzania rozwojem gminy. Rekomendowanym sposobem

przygotowania strategii jest model partycypacyjno-ekspercki, w którym analizy statystyczne i strategiczne są wynikiem prac zewnętrznych specjalistów, ale stanowią wraz z innymi materiałami bazę dla prac społecznego zespołu ds. opracowania strategii, powołanego przez władze samorządowe gminy, (które są również częścią tegoż zespołu). Jest to podejście trudne, zmuszające z jednej strony do „sztuki wyboru”, a z drugiej do osiągnięcia konsensusu przez różne, lokalne grupy interesariuszy; jednocześnie całość musi być akceptowalna dla władz samorządowych. Podejście to daje największe prawdopodobieństwo włączania się w procesy rozwojowe partnerów lokalnych i efektywnej realizacji strategii.

Schemat 1. Strategia rozwoju -funkcje

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy. Poradnik Praktyczny.

1.2. Rola strategii oraz wynikające z niej funkcje

Trudno postawić jedną odpowiedź na pytanie o rolę i funkcje strategii rozwoju w procesie zarządzania rozwojem gminy, ponieważ wynika ona z konkretnego zapotrzebowania sprecyzowanego przez lokalne władze. Tak, aby jak najlepiej przebiegł proces planowania strategicznego. Można jednak wyróżnić trzy podstawowe obszary, które determinują rolę strategii:

kierunkowanie polityki rozwoju gminy, pozyskiwanie środków zewnętrznych i wymiar integracyjny strategii.

Pierwszą z nich polega na kierunkowaniu polityki rozwoju gminy w danym czasie oraz zabezpieczeniu ciągłości jej realizacji. W takim ujęciu do najważniejszych funkcji strategii należą m.in.: hierarchizowanie celów, ustalenie metod, za pomocą, których będą realizowane, ograniczenie kosztów wynikających z ciągłego podejmowania decyzji bez ustalonego planu długoterminowego. W przypadku zorientowania strategii rozwoju gminy na konkretne wyzwania, do jej zastosowań należy zaliczyć również: ograniczenie ryzyka rezygnacji z planów, wynikającego ze zmiany uwarunkowań rozwoju, za pomocą wypracowanych scenariuszy i wariantów lub koordynowanie działań w kilku obszarach na rzecz przeciwdziałania barierom rozwoju w danym obszarze problemowym.

Drugą możliwa rola strategii polega na wykorzystaniu dokumentu, jako podstawy do wnioskowania o dofinansowanie ze środków zewnętrznych, tak, aby zrealizować konkretne inwestycje. W przypadku zastosowania takiej roli dokument może być wskazywany, jako podstawa w składanych wnioskach o dofinansowanie interesujących gminę inwestycji i działań, jako niezbędnych z perspektywy realizacji długofalowej polityki rozwoju.

Trzecią podstawową rolą strategii jest jej wymiar integracyjny. Główne funkcje z niej wynikające to m.in. integracja lokalnej wspólnoty samorządowej wokół procesu formułowania strategii i jej realizacji, otwarcie pola publicznej dyskusji i budowy kompromisu wśród lokalnej społeczności wokół kierunku rozwoju gminy, utworzenie podstawy do kontroli przestrzegania wspólnych ustaleń czy wreszcie stworzenie możliwości do wspólnego poznawania i doskonalenia procesu zarządzania rozwojem gminy.

1.3. Zakres prac

Lp.	ZADANIE
ETAP I – OPRACOWANIE DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY BRĄSZEWICE	
1	Powołanie zespołu do spraw opracowania „Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Brąszewice”
2.	Przygotowanie scenariusza „Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Brąszewice”
3	Przygotowanie harmonogramu pracy Zespołu do spraw opracowania Diagnozy

Lp.	ZADANIE
4	Opracowanie koncepcyjizacji badań ankietowych dotyczących poziomu rozwoju Gminy Brąszewice
5	Opracowanie ankiety do badań społecznych
6	Przeprowadzenie badań ankietowych wśród mieszkańców Gminy; redystrybucja i zebranie ankiet
7	Opracowanie i analiza ankiet
8	Zebranie informacji i materiałów niezbędnych do opracowania Strategii, a będących w posiadaniu Urzędu Gminy Brąszewice: - ocen realizacji poprzedniej Strategii, ze szczególnym uwzględnieniem zaplanowanych i wykonanych lub niewykonanych zadań, - Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Brąszewice, - Schematu Organizacyjnego Urzędu Gminy Brąszewice, - Sprawozdań z wykonania budżetu za 2017, 2018 i 2019 rok, - Uchwała budżetowa Gminy Brąszewice 2020 r., - Rocznych sprawozdań o nadwyżce/deficycie za lata 2017, 2018 i 2019, - Rocznych sprawozdań o stanie zobowiązań za lata 2017, 2018 i 2019, - Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2020-2030, - innych informacji, analiz i ocen dotyczących Gminy Brąszewice.
9	Opracowanie Diagnozy według następującego scenariusza: Rozdział 1. Wprowadzenie Rozdział 2. Aspekty lokalizacyjne Rozdział 3. Ludność i procesy demograficzne Rozdział 4. Gospodarka i rynek pracy Rozdział 5. Ochrona środowiska Rozdział 6. Gospodarka przestrzenna oraz ochrona zabytków Rozdział 7. Lokalny transport zbiorowy Rozdział 8. Oświata Rozdział 9. Pomoc społeczna Rozdział 10. Kultura i współpraca z organizacjami Rozdział 11. Bezpieczeństwo publiczne Rozdział 12. Ochrona zdrowia Rozdział 13. Realizacja polityk, programów i strategii Rozdział 14. Jednostki organizacyjne Rozdział 15. Sytuacja finansowa Rozdział 16. Obraz gminy Brąszewice według danych GUS na 31.12.2019 r. Rozdział 17. Podsumowanie ankiet z badań społecznych Podrozdział 17.1. Koncepcyjizacja problematyki badawczej. Podrozdział 17.2. Analiza ankiet Podrozdział 17.2.1. Charakterystyka grupy docelowej Podrozdział 17.2.2. Analiza poszczególnych pytań Rozdział 18. Wnioski z diagnozy oraz rekomendacje Załącznik 1. Formularz ankiety do badań społecznych w gminie Brąszewice w zakresie opracowania „Strategii rozwoju gminy Brąszewice na lata 2022-2030”
10	Naniesienie uwag i poprawek do Diagnozy przez Gminę Brąszewice

Lp.	ZADANIE
11	Naniesienie uwag i poprawek wniesionych przez Gminę Brąszewice do Diagnozy
ETAP II – OPRACOWANIE STRATEGII ROZWOJU GMINY BRĄSZEWICE NA LATA 2022-2030	
12	Powołanie zespołu ds. opracowywania „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030”
13	Przygotowanie harmonogramu prac zespołu projektowego
14	Przygotowanie scenariusza „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030”
15	Akceptacja harmonogramu prac zespołu projektowego przez Wójta Gminy Brąszewice
16	Analiza Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2020-2030
17	Wypracowanie WIZJI i MISJI Gminy Brąszewice • Cele strategiczne (obszary rozwojowe), • Cele operacyjne oraz proponowane kierunki działań. Zgodność ze strategicznymi dokumentami krajowymi i województwa łódzkiego.
18	Zebranie propozycji zadań inwestycyjnych i społecznych Gminy Brąszewice na lata 2022-2030 w podziale: 1. Zadania strategiczne 1.1. Inwestycyjne, 1.2. Społeczne, 2. Zadania operacyjne sołectw 2.1. Inwestycyjne, 2.2. Społeczne, 3. Zadania do realizacji w ramach SRG 4. Zadania do realizacji w ramach PPP.
19	Redakcja „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030” – ETAP II 1. Wprowadzenie 1.1. Procedura tworzenia Strategii 1.2. Rola Strategii oraz wynikające z niej funkcje 1.3. Harmonogram prac 2. Ogólna charakterystyka gminy 2.1. Położenie gminy 2.2. Demografia 2.3. Kultura i edukacja 2.4. Rynek pracy 2.5. Ochrona środowiska 2.6. Obraz gminy Brąszewice według danych GUS na dzień 31.12.2019 r. 3. Finanse i budżet gminy Brąszewice 4. Partycypacja społeczna 4.1. Wyniki badań społecznych 4.2. Konsultacje społeczne 5. Wnioski z Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej dla gminy Brąszewice 6. Analiza strategiczna (SWOT) gminy Brąszewice 5. Strategiczne kierunki rozwoju 5.1. Wizja Rozwoju gminy Brąszewice 5.2. Misja Rozwoju gminy Brąszewice

Lp.	ZADANIE
	5.3. Cel strategiczny 6. Obszary tematyczne, priorytetowe kierunki działań 6.1. Gospodarczy 6.2. Społeczny 6.3. Gospodarka Przestrzenna, Środowisko i Infrastruktura Techniczna 6.4. Oświata, Kultura i Turystyka 6.5. Partnerstwo i współpraca 7. Zgodność „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030” z założeniami dokumentów wyższego rzędu 8. System wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030” 9. Ramy finansowe realizacji i źródeł finansowania „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030”
20	Organizacja spotkań i konsultacji społecznych.
21	Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Strategii, w tym przygotowanie wniosku o wydanie opinii w trybie przepisów ustawy z dnia 3.10.2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
22	Ewaluacja trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii.
23	Przedłożenie projektu Zarządowi Województwa Łódzkiego w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględniania ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w Strategii Rozwoju Województwa.
24	Przyjęcie przez Radę Gminy Brąszewice w drodze uchwały „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030”, poprzedzone prezentacją Strategii na Komisjach Rady Gminy.

2. Ogólna charakterystyka gminy Brąszewice

2.1. Położenie gminy

Gmina Brąszewice położona jest w zachodniej części powiatu sieradzkiego w województwie łódzkim, na Wysoczyźnie Złoczewskiej wchodzącej w skład Niziny Wielkopolskiej.

Gmina sąsiaduje z gminami: Klonowa, Błaszki Brzeźno, Złoczew i Wróblew w województwie łódzkim, w województwie wielkopolskim z gminą Brzeziny i Czajków. Powierzchnia gminy wynosi 106 km², z czego lasy zajmują blisko 34%. Gmina Brąszewice to gmina rolnicza. Dominują uprawy zbóż i kukurydzy oraz hodowla bydła mlecznego. Zarejestrowanych jest blisko 200 firm, głównie prowadzące działalność w zakresie handlu, usług oraz przetwórstwa drewna i transportu.

Na terenie gminy znajduje się Brąszewicki Obszar Chronionego Krajobrazu, którego całkowita powierzchnia zajmuje 14204 ha, z czego 55% leży na terenie gminy Brąszewice. Obszar ten w dużej części pokrywają lasy. Na terenie Leśnictwa Błota od 1963 istnieje rezerwat przyrody „Jaźwiny” o pow. 3,86 ha, utworzony w celu zachowania wielowarstwowego boru mieszanego wilgotnego, naturalnego pochodzenia, na stanowisku wyspowym, wśród rozległych borów suchych. W pobliżu rezerwatu występuje stanowisko Długosza Królewskiego - największa, rzadko występująca, chroniona paproć krajowa. Na terenie gminy znajduje się 20 pomników przyrody (okazów drzew).

Gmina Brąszewice obejmuje 20 sołectw: Błota, Brąszewice I, Brąszewice II, Bukowiec, Chajew, Chajew Kolonia, Czartoria, Gałki, Godynice, Kamieniki, Kosatka, Przedłęcz, Sokolenie, Starce, Szczesie, Trzcinka, Wiertelaki, Wojtyszki, Wólka Klonowska i Zadębieniec.

Rysunek 1. Powiat Sieradzki z podziałem na gminy

Źródło: <http://www.gminy.pl/powiaty/108.html>

Rysunek 2. Gmina Brąszewice z podziałem na sołectwa

Źródło: <https://braszewice.pl/pl/content/so%C5%82ectwa-gminy-br%C4%85szewice>

2.2. Demografia

W okresie od początku do końca 2019 r. liczba mieszkanek i mieszkańców zmniejszyła się o 51 osób, tak samo sytuacja wyglądała w 2020 r. przez, co na dzień 31 grudnia 2019 r. wynosiła 4510 osób, w tym 2229 kobiet i 2281 mężczyzn, a w 2020 r. wynosiła podobnie, bo 4511 osób, w tym 2232 kobiet oraz 2279 mężczyzn. W odniesieniu do poszczególnych kategorii wiekowych w 2019 roku:

- 1) Liczba kobiet w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej) wynosiła 378 osób, liczba mężczyzn – 425.
- 2) Liczba kobiet w wieku produkcyjnym (15-59 lat) wynosiła 1341 osób, liczba mężczyzn w wieku produkcyjnym (15-64) wynosiła 1465 osób.
- 3) Liczba kobiet w wieku poprodukcyjnym wynosiła 510 osób, liczba mężczyzn 391 osób.

W odniesieniu do poszczególnych kategorii wiekowych w 2020 roku:

- 1) Liczba kobiet w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej) wynosiła 387 osób, liczba mężczyzn – 427.
- 2) Liczba kobiet w wieku produkcyjnym (15-59 lat) wynosiła 1331 osoby, liczba mężczyzn w wieku produkcyjnym (15-64) wynosiła 1588 osób.
- 3) Liczba kobiet w wieku poprodukcyjnym wynosiła 514 osób, liczba mężczyzn - 264.

W 2019 r. narodziło się w gminie 52 mieszkańców, w tym 30 chłopców i 22 dziewczynek, zmarło 56 osób, zaś w 2020 r. urodziło się 4 mieszkańców więcej niż w roku poprzednim, czyli 56, a w tym 31 chłopców i 25 dziewczynek, zmarły zaś 43 osoby.

2.3. Kultura i Edukacja

W gminie w 2020 r. funkcjonowała Gminna Biblioteka Publiczna w Braszewicach wraz z dwiema filiami: w Godynicach i w Żurawiu. Dotacja z budżetu gminy przekazana na rzecz Gminnej Biblioteki Publicznej na 2019 rok wynosiła 337 912,00 zł, a na 2020 r. 383 223,00 zł. Biblioteka realizowała zadanie upowszechniania czytelnictwa oraz aktywności kulturalnej wśród dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych, prowadząc swoją działalność w Braszewicach, w Godynicach i w Żurawiu oraz współpracując z placówkami oświaty. Księgozbiór na dzień 1 stycznia 2019 r. wynosił 41 049 woluminów, zaś na koniec roku - 41870 woluminów. W przeliczeniu na

1 mieszkańca, łączna liczba woluminów wynosiła 9,00 na dzień 1 stycznia 2019 r. oraz 9,28 na dzień 31 grudnia 2019 r. Księgozbiór na dzień 1 stycznia 2020 r. wynosił 41 870 woluminów, zaś na koniec roku - 41 712 woluminów. W przeliczeniu na 1 mieszkańca, łączna liczba woluminów wynosiła 9,28 na dzień 1 stycznia 2020 r. oraz 9,24 na dzień 31 grudnia 2020 r.

Na początku 2019 r. zarejestrowanych było 1208 czytelniczek i czytelników, zaś na koniec roku liczby te wynosiły 1002 osób, zapoczątkowując taką liczbą 2020 r., w którym to liczba czytelników do końca roku spadła do 912 osób. W ciągu 2019 r. czytelnicy skorzystali z 21673 woluminów, zaś w 2020 r. z 16 131 woluminów. W 2018 r. wzbogacono zbiory bibliotek o 821 pozycje, a w 2019 o 1070 pozycji. W poszczególnych bibliotekach użytkowano 11 komputerów, z dostępem do internetu. Biblioteki zapewniały katalogi on-line. Gminna Biblioteka Publiczna w ramach realizacji „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa” Priorytet 1 - Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych zakupiono literaturę piękną dla dorosłych w 2019 r. w ilości 349 woluminów oraz 276 woluminów dla dzieci i młodzieży, zaś w 2020 r. w trochę mniejszej ilości, ponieważ 208 woluminów oraz 136 woluminów dla dzieci i młodzieży.

Gminna Biblioteka Publiczna pełni również funkcję kulturalną, sprawuje nadzór i opiekę nad orkiestrami dętymi przy Ochotniczych Strażach Pożarnych, jest współorganizatorem festynu gminnego, turnieju warcabowego, święta piezzonego ziemniaka w Żurawiu, kiedy to obostrzenia związane z COVID-19 pozwalają na organizację tego typu imprez. Jest inicjatorem konkursów dla dzieci: wielkanocnego, bożonarodzeniowego.

Działalność Biblioteki opiera się również o działalność kulturalno-oświatową i współpracę ze środowiskiem. Organizowane są różne imprezy kulturalno-oświatowe. W 2020 r. tego typu działalność podjęła tylko Gminna Biblioteka Publiczna w Brąszewicach. Jeszcze przed rozpoczęciem pandemii COVID-19 udało się w terminie styczniowo-lutowym zrealizować Wystawę regionalną prac Pani Honoraty Pawłowskiej. 2019 r. był bardziej bogaty w imprezy na terenie gminy. W Brąszewicach i Godynicach odbyły się Festyny rodzinne w okresie wakacji. Festyn w Brąszewicach organizował Urząd Gminy w Brąszewicach, Biblioteka była współorganizatorem, zaś Festyn w Godynicach organizowała parafia Godynice. Szkoła Podstawowa w Żurawiu zajęła się organizacją 26.09.2019 r. Święta piezzonego ziemniaka. Ponadto w 2019 r. zostały zorganizowane 3 przedsięwzięcia skierowane w stronę dzieci i młodzieży. Zostały one zrealizowane przy pomocy szkoły przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Brąszewicach. W kwietniu został zrealizowany konkurs wielkanocny, czerwcu turniej warcabowy, a w grudniu konkurs bożonarodzeniowy. Jeszcze rok wcześniej Gminna Biblioteka Publiczna w Brąszewicach zorganizowała pieszy rajd ekologiczny pt. „Przyroda uczy najpiękniej”, a Szkoła Podstawowa w Żurawiu lipcowy festyn rodzinny. Filia w Godynicach zajmowała się festynem rodzinnym w terminie sierpniowym, a filia Żuraw - Świętem

pieczonego ziemniaka. Działalność w kierunku wzbudzenia zainteresowania wśród najmłodszych mieszkańców Gminy Brąszewice oparła się o organizacje konkursów, turnieju warcabowego, jak i wcześniej już wspomnianego Festynu Rodzinnego i pieszego rajdu ekologicznego. Do zorganizowanych w 2018 r. konkursów należały: konkurs wielkanocny, konkurs bożonarodzeniowy, konkurs „Innego takiego miejsca w świecie nie ma...” Mała ojczyzna Gmina Brąszewice.

W gminie w 2020 r. funkcjonowały 3 szkoły podstawowe, dla których organem prowadzącym jest gmina Brąszewice, w tym 2 z oddziałami przedszkolnymi oraz 2 szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi prowadzone przez Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich w Częstochowie. Ponadto na terenie gminy funkcjonowało 1 przedszkole gminne oraz 2 niepubliczne Punkty Przedszkolne prowadzone przez Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich w Częstochowie. Według stanu na 30.09.2019 r. do jednego oddziału w szkole podstawowej uczęszcza średnio 11 uczniów, w dzień 30.09.2020 r. było to 12 uczniów. Najwięcej w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Brąszewicach - 19 uczniów w 2019 r., a 20 uczniów w 2020 r., najmniej w Publicznych Szkołach Podstawowych Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Chajewie i Trzcinie, bo średnio po 7 uczniów w oddziale.

W 2019 r. szkoły na terenie gminy ukończyło 44 uczniów oddziałów gimnazjalnych oraz 58 uczniów klas VIII szkół podstawowych, a w 2020 r. 41 uczniów klas VIII szkół podstawowych.

2.4. Rynek pracy

W Powiatowym Urzędzie Pracy na dzień 31 grudnia 2019 r. zarejestrowanych było 109 bezrobotnych, zaś na dzień 31 grudnia 2020 r. liczba ta spadła o 21 osób i wynosiła 88 bezrobotnych. Bezrobocie na przełomie roku spadło o 30 osób. Na koniec 2019 r. bezrobocie w gminie było na poziomie 1,75%. Bezrobocie na przełomie roku zwiększyło się o 9 osób. Na koniec 2020 r. bezrobocie w gminie było na poziomie 3%.

Porównując rok 2019 i 2020, ilość zarejestrowanych osób bezrobotnych z początkiem roku 2019 była i tak wyższa niż z końcem 2020 r., dlatego można stwierdzić, że sytuacja na rynku pracy nie pogorszyła się drastycznie w gminie Brąszewice przez pandemię COVID-19.

Na koniec 2019 r. w Centralnej Ewidencji Informacji o Działalności Gospodarczej zarejestrowanych było 213 przedsiębiorców, w tym 30 działalności zawieszonych, zaś na koniec 2020 r. było 216 przedsiębiorców, w tym 32 działalności zawieszonych.

2.5. Ochrona środowiska

W 2020 r. odbiorcą odpadów komunalnych od mieszkańców było przedsiębiorstwo "Eko-Region" Sp. z o.o. Bełchatów, wybrane w drodze przetargu nieograniczonego. Na dzień 31 grudnia odpady komunalne z terenu gminy były odbierane z 1100 gospodarstw domowych obejmujących 3610 osób oraz od 52 przedsiębiorców znajdujących się na terenie gminy. Miesięczny koszt odbioru odpadów komunalnych wynosił 59 940,00 zł. Masa odebranych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości wyniosła 870,52Mg.

W 2019 r. na terenie gminy wystąpiła klęska suszy. Dokonano oszacowania szkód w uprawach rolnych i w zwierzętach gospodarskich w związku z wystąpieniem tego zjawiska w 466 gospodarstwach na terenie gminy. Dokumenty z szacowania szkód przekazane zostały do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi. Mieszkańcy gminy mogli starać się o pomoc finansową udzielaną przez Agencje Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, o umorzenie składki na ubezpieczenie społeczne KRUS oraz o preferencyjne kredyty na pokrycie strat w gospodarstwach rolnych.

W 2020 r. na terenie gminy wystąpiła klęska gradobicia. Dokonano oszacowania szkód w uprawach rolnych i w zwierzętach gospodarskich w związku z wystąpieniem tego zjawiska w 173 gospodarstwach na terenie gminy. Dokumenty z szacowania szkód przekazane zostały do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi. Mieszkańcy gminy mogli starać się o pomoc finansową udzielaną przez Agencje Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, o umorzenie składki na ubezpieczenie społeczne KRUS oraz o preferencyjne kredyty na pokrycie strat w gospodarstwach rolnych.

W 2019 r. rozpatrzono 840 wniosków na zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego zużywanego do produkcji rolnej na łączną kwotę 495526,80 zł, a w 2020 r. 817 wniosków na łączną kwotę 518 500,40 zł.

2.6. Sytuacja finansowa

Budżet Gminy Brąszewice na 2020 r. został przyjęty przez Radę Gminy w Brąszewicach uchwałą nr XX/110/2020 z dnia 17 grudnia 2020 r., zaś za 2019 uchwałą nr III/13/2018 z dnia 20 grudnia 2018 r.

Dochody gminy Brąszewice porównując rok 2019 i 2020 wzrosły o 2 543 167,51 zł. W tym dochody bieżące wzrosły o 1 850 956,57 zł, a majątkowe o 1 594 033,7 zł. Wzrosły również wydatki budżetowe o 2 259 189,21 zł, w tym wydatki bieżące o 1 860 732,85 zł, a majątkowe o 671 447,36 zł.

Dochody gminy przerosły plan o 105 722,78 zł, w związku z czym został on wykonany na ponad 100%. Patrząc na 2 ostatnie lata plan został wykonany na 100%, co świadczy o większych nieco dochodach niż gmina przewidywała. Również plan wydatków został przekroczony i wyniosły one o 105 722,78 zł więcej niż zakładano. Wydatki gminy w 2020 r. okazały się mniejsze niż zakładano w planie, bo 96,06%, w budżecie pozostało 1 103 478,12. Dochody w 2019 r. wykonano w kwocie 25 145 171,45 zł, co stanowi 100,42% planu, zaś w 2020 r. w kwocie 27 688 338,96 zł, co stanowi 101,40% planu.

Dokonując analizy roku 2019 i 2020 należy zauważyć, że zwiększyło się wykonanie dochodów w obszarze dochodów własnych, dotacji na realizację zadań zleconych, subwencji, dodatkowo dotacji na realizację zadań inwestycyjnych, dodatkowo w 2020 r. wydatkowano 134 984,15 dochodów z tytułu dotacji celowych w ramach programów finansowanych z udziałem środków unijnych. Zmniejszyło się nieznacznie wydatkowanie dochodów na realizację zadań własnych.

Plan wydatków ustalony na 2019 r. na kwotę 26 115 750,07 zł został wykonany w wysokości 24 633 375,79 zł, co stanowiło 94,32%, zaś w 2020 r. plan na kwotę 27 996 034,12 zł został wykonany w wysokości 26 892 556,00 zł., co stanowiło 96,06 %. Poddając analizie dwa ostatnie lata: 2019 i 2020 w kontekście realizacji wydatków należy zauważyć, że zwiększyły się wydatki majątkowe, na zadania bieżące, zaś zmniejszyły się wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych, obsługę długu, pozostałe zadania bieżące, wynagrodzenia i składki od nich naliczane.

Podział wydatków na zadania własne i zlecone na przestrzeni lat 2019-2020 jedynie nieznacznie się różnił. W 2020 r. o 0,5% zwiększyły się wydatki na zadania własne, a na zadania zlecone zmniejszyły się o 0,5.

Zadania, które składały się na realizację budżetu w roku 2019 i 2020 były takie same, różniły się jedynie zwiększeniem kwot na poszczególne zadania.

Kwota zadłużenia gminy Brąszewice ulega zmniejszeniu, jest stopniowo i regularnie spłacana. Porównując zadłużenie ogółem na koniec roku 2019 i 2020 spłacone zostało 505 381,19 zł.

2.7. Obraz gminy Brąszewice według danych GUS na dzień 31.12.2019 r.

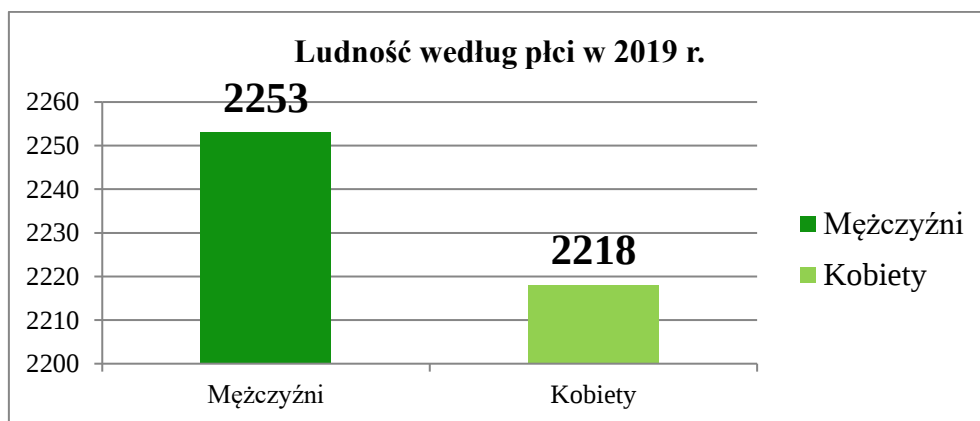
2019	Liczba	miejsowości	57
		sołectw	20
	Powierzchnia w km ²		107

Wybrane dane statystyczne	2017	2018	2019	Powiat 2019
Ludność	4530	4532	4471	117674
Ludność na 1 km ²	42	43	42	79
Kobiety na 100 mężczyzn	98	99	98	105
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	60,9	60,9	60,7	65,4
Dochody ogółem budżetu gminy na mieszkańca w zł	4825	5079	5573	4747
Wydatki ogółem budżetu gminy na mieszkańca w zł	4863	5204	5460	4705
Turystyczne obiekty noclegowe ^a	-	-	-	12
Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności	24	13	16	23
Pracujący ^b na 1000 ludności	116	125	126	190
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (w %)	3,7	3,9	2,7	4,1
Ludność – w % ogółu ludności – korzystająca z instalacji:				
wodociągowej	98,5	98,6	98,6	93,3
kanalizacyjnej	20,2	20,9	21,4	47,1
gazowej	-	-	-	2,3
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	1026	1052	1111	1357

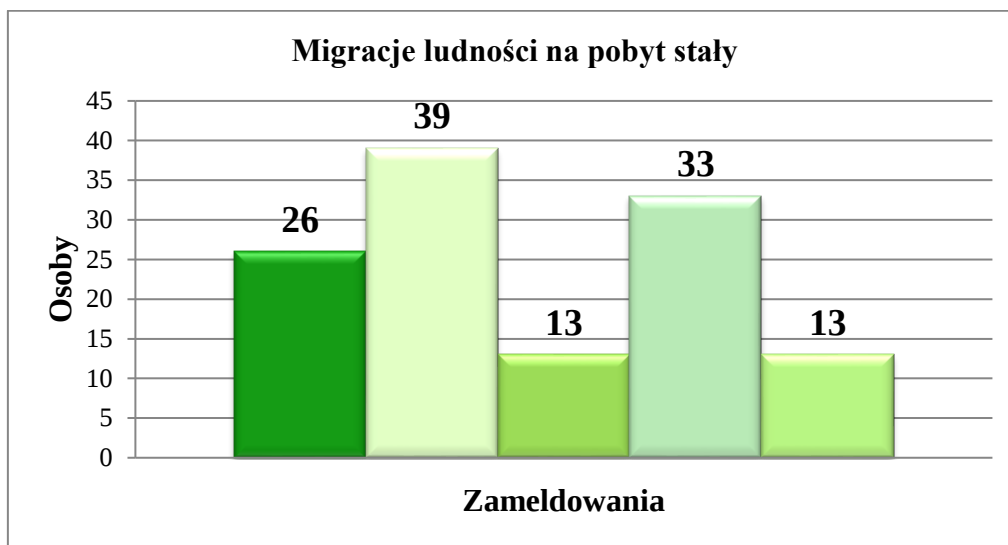
a Dane dotyczą obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. Stan w dniu 31 lipca.

b Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

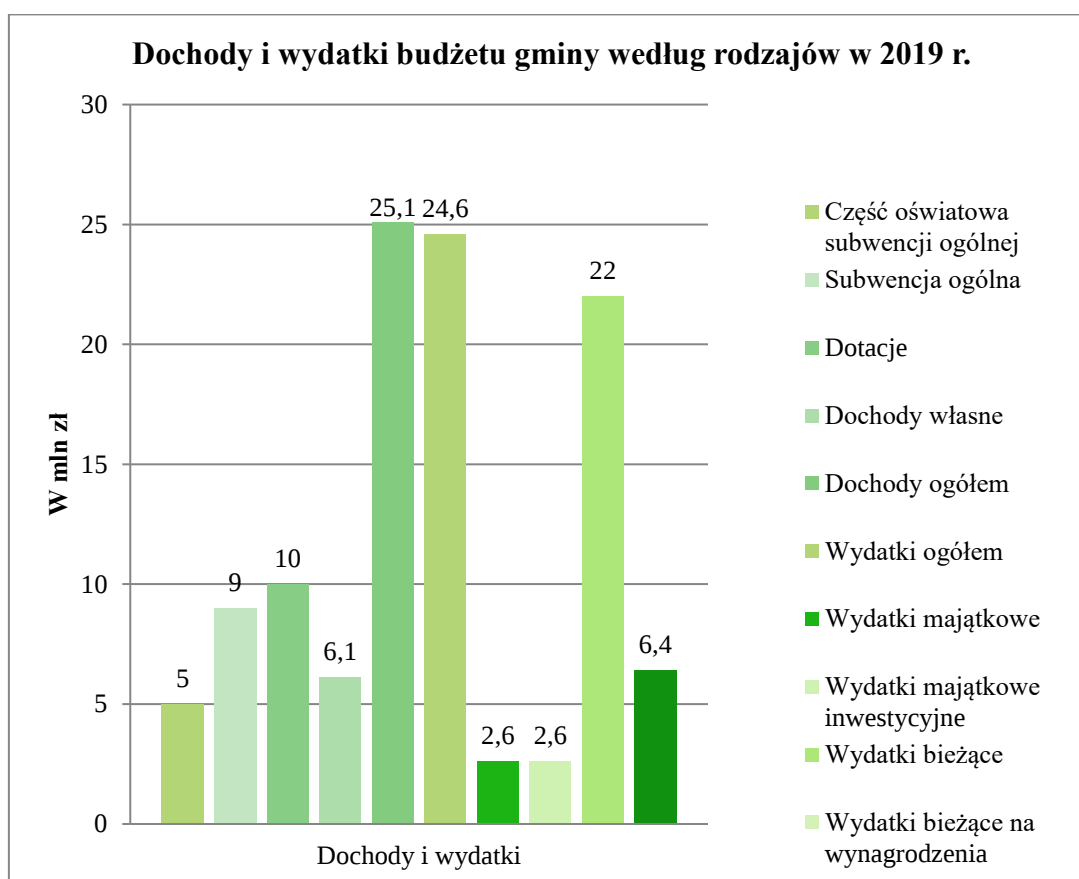
LUDNOŚĆ

Wybrane dane demograficzne w 2019 r.	Powiat	Gmina	Powiat=100
Ludność	117674	4471	3,8
w tym kobiety	60262	2218	3,7
Urodzenia żywe	1075	43	4,0
Zgony	1360	59	4,3
Przyrost naturalny	-285	-16	-
Saldo migracji ogółem	-281	-31	-
Ludność w wieku:			
przedprodukcyjnym	20818	916	4,4
produkcyjnym	71154	2782	3,9
poprodukcyjnym	25702	773	3,0

FINANSE PUBLICZNE

Środki w dochodach budżetu gminy na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w 2019 r.

W 2019 r. wydatki w dziale „Oświata i wychowanie” wyniosły 8259 tys. zł

Struktura dochodów budżetu gminy według działów	2017	2018	2019
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	1,7	1,6	2,0
Transport i łączność	0,1	2,8	0,7
Gospodarka mieszkaniowa	0,2	0,2	0,2
Administracja publiczna	2,0	0,3	3,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,1	0,1	0,1
Różne rozliczenia	38,1	37,0	36,3
Oświata i wychowanie	2,1	1,9	1,8
Pomoc społeczna	1,1	1,0	0,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	-	-	-
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,3	0,2	0,5
Rodzina	35,0	32,6	31,1
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1,9	1,9	1,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	-	-	-
Kultura fizyczna	0,00	-	0,3
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej	14,4	17,0	18,0
Pozostałe	3,0	3,4	3,3

Struktura wydatków budżetu gminy według działów	2017	2018	2019
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	2,0	1,9	2,5
Transport i łączność	8,8	9,2	5,8
Gospodarka mieszkaniowa	0,1	0,1	0,1
Administracja publiczna	8,4	8,6	14,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,8	0,9	0,7
Różne rozliczenia	0,0	0,0	0,4
Oświata i wychowanie	33,4	35,0	33,5
Pomoc społeczna	2,3	2,2	2,1
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	-	-	-
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,6	0,2	0,6
Rodzina	35,0	32,3	32,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3,3	3,0	3,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1,4	1,3	1,4
Kultura fizyczna	0,3	0,2	0,2
Działalność usługowa	0,1	0,1	0,1
Ochrona zdrowia	0,2	0,2	0,2
Pozostałe	3,3	4,8	2,3

REGON

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2019 r.	Powiat	Gmina
OGÓŁEM	9656	309
w tym w sektorze: rolniczym	230	13
przemysłowym	1013	69
budowlanym	1516	50
na 10 tys. ludności	821	691
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności	641	530

Długość ścieżek rowerowych w 2019r.: - km

Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem w 2019 r. wyniósł 0 %

MIESZKANIA

Mieszkania oddane do użytkowania	2018	2019
OGÓŁEM	6	7
w tym:		
indywidualne ^a	6	7

a Przeznaczone na użytek własny inwestora

Zasoby mieszkaniowe	2018	2019
Mieszkania ^a	1216	1220
Przeciętna powierzchnia użytkowa ^a 1 mieszkania w m ²	99	99
Zaległości w opłatach za mieszkanie w zasobach gminnych w tys. zł	34,0 ^b	-

a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych

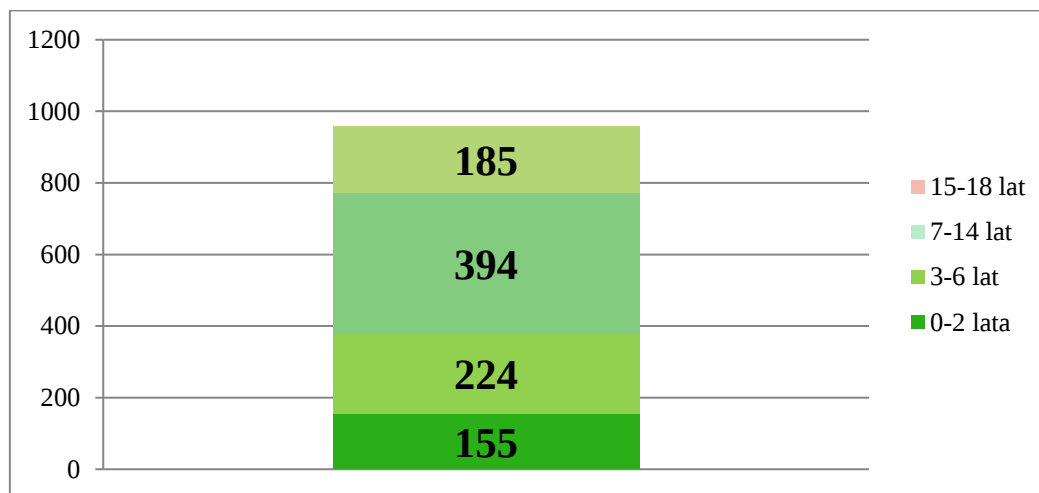
b Dane za okres od początku powstania zaległości do końca okresu sprawozdawczego

WYCHOWANIE I EDUKACJA

Edukacja	2017/18	2018/19	2019/20
Placówki wychowania przedszkolnego	7	7	7
w tym przedszkola	1	1	1
Miejsca w przedszkolach	80	80	80
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	207	201	223
w tym w przedszkolach	95	94	95
Szkoły podstawowe	5	5	5
Uczniowie szkół podstawowych	369	419	402

Gimnazja	-	-	-
Uczniowie szkół gimnazjalnych	96	44	-
Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach:			
podstawowych	11	11	11
gimnazjalnych	19	22	-

Ludność według wybranych grup wieku w 2019 r.

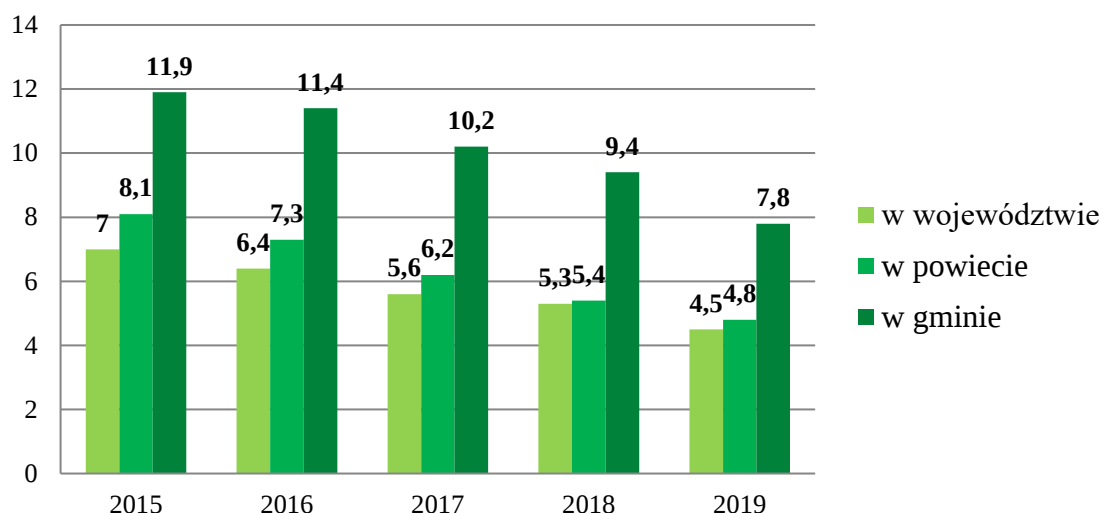

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

2019	Powiat	Gmina
Przychodnie	53	2
Liczba osób przypadających na 1 przychodnie	2220	2236
Porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	5,1	3,8

W 2019 r. wydatki w działach „Pomoc społeczna” i „Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej” wyniosły 505,2 tys. zł

**Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej
w ludności ogółem**

Świadczenie wychowawcze RODZINA 500 + w 2019 r.	Powiat	Gmina
Przeciętna miesięczna liczba:		
rodzin pobierających świadczenie ^a	7957	403
dzieci, na które rodziny pobierają świadczenie:		
od 1 stycznia do 30 czerwca	12212	717
od 1 lipca do 31 grudnia	18269	844
Wyплаты świadczeń w tys. zł	95493,2	4845,4

a Dane dotyczą okresu od 1 stycznia do 30 czerwca

W 2019 r. wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi wyniosły 52 tys. zł

KULTURA, SPORT

Biblioteki w 2019 r.	Powiat	Gmina
Biblioteki i filie	29	3
Czytelnicy w bibliotekach publicznych	19557	1002
Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w wol.	22	22

Kluby sportowe w 2018 r.	Powiat	Gmina
Kluby	46	1
Członkowie	2823	25
Ćwiczący	2851	56
Trenerzy	83	-
Instruktorzy sportowi	41	3

RYNEK PRACY

2019	Powiat	Gmina
Pracujący ^a	22340	564
Bezrobotni zarejestrowani	2888	76
w tym kobiety w %	54,7	63,2
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %	4,1	2,7
Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w %	4,8	3,8

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

ŚRODOWISKO

Leśnictwo w 2019 r.	
Powierzchnia lasów ogółem w ha	3914
w tym lasy publiczne	2807
w tym własność gminy	3
Lesistość w %	36,7

Gospodarka ściekowa i odpady w 2019 r.		
Oczyszczalnie ścieków		1
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków		1940
Gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych:	nieczystości ciekłe bytowe odebrane w m ³ (w ciągu roku)	1290,5
	zbiorniki bezodpływowe	937
	oczyszczalnie przydomowe	83
	odpady komunalne zebrane w t (w ciągu roku)	677
	w tym z gospodarstw domowych	599

GMINA WIEJSKA BRĄSZEWICE NA TLE GMIN POWIATU I WOJEWÓDZTWA W 2019 R.

Lokata gminy w powiecie - 1

Lokata gminy w województwie – 10

Wyszczególnienie	Ludność na 1 km ²		Kobiety na 100 mężczyzn ^a		Saldo migracji na 1000 ludności		Dochody własne budżetu gminy ^b		Środki w dochodach budżetu gminy na finansowanie i współfinansowani e programów i projektów unijnych ^b				Wydatki budżetu gminy ^b		Dzieci w przedszkolach na 100 miejsc ^a				Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w zasobach mieszkaniowych				Odsetek ludzkości korzystającej z instalacji				Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności
																							wodo cią-- gowe j	kanali za- -cyjnej	gaz o-- wej		
BRĄSZEWICE (GM. WIEJSKA)	10	144	1	18	10	160	11	155	-	-	2	51	10	115	4	32	1	45	4	108	4	100	7	110			
BŁASZKI (GM. MIEJSKO- WIEJSKA)	2	55	6	60	8	135	9	152	10	157	8	148	8	85	7	66	8	138	7	114	4	100	8	134			
BRZEŹNIO (GM. WIEJSKA)	6	111	3	30	2	21	6	130	2	78	3	74	7	83	5	42	5	93	6	110	4	100	4	86			
BURZENIN (GM.WIEJSKA)	8	122	3	30	4	48	4	110	3	81	7	110	2	34	10	139	11	169	9	129	4	100	5	91			
GOSZCZANÓW (GM. WIEJSKA)	9	127	5	41	7	134	10	153	5	85	5	95	3	43	1	21	2	52	8	123	4	100	10	151			
KŁONOWA (GM. WIEJSKA)	11	173	6	60	3	24	8	133	9	155	6	96	1	21	6	50	9	154	11	152	4	100	11	154			
SIERADZ (GM. MIEJSKA)	1	15	11	163	9	151	1	32	8	122	11	169	6	67	11	164	4	78	1	9	1	40	1	23			
SIERADZ	4	81	1	18	1	14	3	106	6	94	9	149	-	-	2	28	10	158	2	46	4	100	2	66			

(GM.WIEJSKA)																								
WARTA (GM. MIEJSKO- WIEJSKA)	6	111	9	122	5	104	5	120	1	22	1	35	4	52	8	115	3	57	4	108	3	73	6	103
WRÓBLEW (GM. WIEJSKA)	5	95	8	70	6	118	2	73	4	82	10	151	8	85	3	31	6	96	10	145	2	61	9	148
ZŁOCZEW (GM. MIEJSKO- WIEJSKA)	3	76	9	122	11	163	7	131	7	106	4	76	5	61	9	128	7	106	3	86	4	100	3	81

a Największa wartość została oznaczona, jako lokata 1, natomiast największa – jako ostatnia lokata spośród zestawionych jednostek.

b Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

3. Partycypacja społeczna

3.1. Wyniki badań społecznych

W drodze badań społecznych zebrano 105 ankiet. Wśród respondentów 65% stanowiły kobiety, a 35% mężczyźni. Najwięcej badanych obejmuje przedział wiekowy 41-50 lat. Osoby wypełniające ankiety były to przede wszystkim osoby z wykształceniem wyższym, średnim i policealnym. Wśród badanych poszczególne grupy społeczne były reprezentowane w miarę równomiernie, czyli 21% stanowiły osoby prowadzące własną działalność gospodarczą, 17% własne gospodarstwo rolne, 16% zatrudnione w przedsiębiorstwie państwowym, 13% zatrudnione w organach samorządu terytorialnego, bezrobotnych 8%, emerytów 6%, rencistów 4%.

Mieszkańcy gminy Brąszewice, którzy wzięli udział w ankiecie są zgodni, że strategia rozwoju jest potrzebna, aby ożywić rozwój społeczny, przestrzenny i gospodarczy. Wykorzystywanie możliwości rozwojowych gminy Brąszewice według mieszkańców oceniane jest bardzo dobrze (36%), dobrze oraz raczej dobrze (po 22%).

Mieszkańcy gminy Brąszewice opiekę społeczną na terenie gminy Brąszewice oceniają raczej wysoko (35%), drugą, co do liczebności grupą ankietowanych są osoby, którym trudno powiedzieć jak oceniają poziom opieki społecznej na terenie swojej gminy. Dostępność i jakość opieki zdrowotnej według 35% osób biorących udział w ankiecie jest trudna do określenia, natomiast drugą, co do liczebności grupą osób były osoby, które oceniają ją jako raczej wysoką. Najwięcej badanych uważa, że dostępność i jakość edukacji przedszkolnej jest raczej wysoka (48%), 27% uważa, że jest wysoka. Prawie połowa ankietowanych - 47% uważa, że dostępność i jakość szkolnictwa na poziomie podstawowym jest raczej wysoka, a 31% udzieliło odpowiedzi, że jest ona wysoka.

Dostępność do instytucji oraz placówek usługowych mieszkańcy gminy Brąszewice zaledwie w 1% oceniają jako bardzo wysokie, jako wysokie 7%. Największą ilość odpowiedzi udzieliły osoby, które uważały, że dostęp do instytucji, placówek usługowych jest raczej mały i było to 28%.

Dostęp do infrastruktury sportu i rekreacji, spędzania czasu przez 37% osób został oceniony jako raczej wysoki. Odpowiedzi „małe” oraz „bardzo małe” uzyskały taką samą ilość odpowiedzi po 5%. Dostęp do infrastruktury, kultury i rozrywki jest raczej mały (32%). Jako

małą dostępność określa 15% osób. Odpowiedź, że dostęp do kultury i rozrywki jest bardzo wysoki udzieliło 13%, że wysoki 6%, a raczej wysoki 12%. 33% osób określa jako raczej mały poziom oferty i wydarzeń kulturalnych. Najmniej osób uważa, że na terenie gminy Brąszewice jest on wysoki (3%) albo raczej wysoki (8%). Sporą ilość odpowiedzi zasilają odpowiedzi małe (16%) oraz bardzo małe (18%) dając łącznie 34% odpowiedzi. Zwracając uwagę na odpowiedzi świadczące o słabej ocenie tego punktu jakości i komfortu życia w gminie Brąszewice należy podkreślić, że łącznie jest to 67% osób spośród ankietowanych.

Stan środowiska naturalnego gminy Brąszewice przez 43% ankietowanych określany jest jako raczej wysoki, przez 22% jako wysoki, a przez 9% jako bardzo wysoki. Walory krajobrazowe przez 40% osób określane są jako raczej wysokie, 22% wysokie, a 11% bardzo wysokie. 30% ankietowanych ocenia usługi turystyczne jako bardzo małe, 28% raczej małe, a 14% określa je jako małe. Dostęp do bazy gastronomicznej dla 30% osób jest raczej mały, 22% bardzo mały, 19% mały. Odpowiedzi raczej wysokie udzieliło 17% osób. 53% osób dostęp do bazy noclegowej określiło jako bardzo mały. Słabą dostępność do bazy noclegowej poprzez odpowiedzi „małe”, „raczej małe”, „trudno powiedzieć” udzieliło 43%. Jedynie 4% osób wypowiedziało się pozytywnie w tej kwestii. Mieszkańcy gminy, którzy wzięli udział w ankiecie są podzieleni w kwestii oceny atrakcyjności gminy dla turystów. Za raczej mało atrakcyjną uważa ją 24% ankietowanych, za raczej wysoko 20%.

Dostęp do Internetu na terenie gminy Brąszewice jest raczej wysoki (35%) i wysoki (15%). Dostępność do usług publicznych świadczonych przez Internet na terenie gminy Brąszewice jest przez największą ilość badanych określony jako „trudno powiedzieć” - 27%, jednak zaraz za tą odpowiedzią plasują się mieszkańcy, którzy są zadowoleni z tego typu usług w ich miejscu zamieszkania i określają je jako raczej wysokie - 23% badanych.

Warunki dla rozwoju przedsiębiorczości dla badanych są trudne do określenia. Na drugim miejscu mieszkańcy udzielili odpowiedzi raczej wysokie (28%). Po 14% ankietowanych uważa, że jest dostępność terenów przeznaczonych pod inwestycje na terenie gminy Brąszewice jest raczej wysoka, jak i bardzo wysoka. Rozwój innowacji w przedsiębiorstwach 20% ocenia jako raczej mały, 15% - mały, a 5% jako bardzo mały. Branża rolno-spożywcza i rozwój rolnictwa są kolejnym z dyskusyjnych aspektów, ponieważ 28% osób trudno dokonać oceny. Jednak 44 mieszkańców biorących udział w ankiecie wyraziło swoje zdanie pozytywnie, oceniając ten punkt jako raczej wysoki (26%) oraz wysoki (16%).

Zagospodarowanie przestrzeni publicznej przez 7% ankietowanych określane jest jako bardzo małe, 6% małe, 23% raczej małe.

Stan i jakość dróg na terenie gminy Brąszewice jest raczej mała oraz mała, pierwszej z odpowiedzi udzieliło 26% ankietowanych, a drugiej 23%, co łącznie stanowi 49%. Dostępność do wodociągów jest określana raczej wysoko (27%) i wysoko (29%). Dostęp do kanalizacji jest trudny do powiedzenia przez 26% mieszkańców biorących udział w ankiecie, raczej mały dla 25%, a mały dla 18%.

Dostępność transportu publicznego na obszarze gminy Brąszewice jest raczej mała, co wynika z odpowiedzi ankietowanych 32 mieszkańców. Jako mały określiło go 20 osób, a bardzo mały 19. Wszystkie te osoby stanowią 67% respondentów.

Poddanym badaniom ankietowym mieszkańcom trudno powiedzieć jak oceniają bezpieczeństwo publiczne na terenie swojej gminy, ponieważ 28% osób udzieliło tego typu odpowiedzi. Poziom bezpieczeństwa w gminie ocenia się pozytywnie: odpowiedzi „wysokie” - 23% oraz „raczej wysokie” - 22%.

Według 28 osób aktywność środowisk lokalnych jest raczej wysoka (27% ankietowanych). Przeważającej części osób trudno wypowiedzieć się w tym aspekcie - stanowią oni 42%.

Jakość rządzenia oraz funkcjonowania administracji publicznej w gminie biorący udział w ankiecie mieszkańcy gminy Brąszewice określają jako raczej wysoki (30%), wysoki (28%) oraz bardzo wysoki (15%), co stanowi o satysfakcji na poziomie 73%.

Respondenci dokonywali także ocenę stopnia ważności problemów sfery społecznej w gminie Brąszewice, które powinny być rozwiązane w latach 2022-2030. Ankietowani w swoich odpowiedziach zwracali uwagę szczególnie na to, że poniższe problemy są zdecydowanie ważne oraz raczej ważne:

- występujące bezrobocie i ubóstwo na obszarze gminy,
- struktura wiekowa, starzenie się właścicieli gospodarstw,
- aktywność społeczna ludzi młodych,
- odpływ z gminy ludzi młodych,
- skutki pandemii COVID-19,
- niski poziom współpracy i współdziałania mieszkańców gminy,
- dostęp do edukacji,
- dostęp do pomocy medycznej,
- dostęp do pomocy społecznej,
- zmniejszający się przyrost naturalny,

- małe poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy (przestępczość, patologie społeczne),
- bezpieczeństwo mieszkańców gminy w aspekcie długookresowych skutków pandemii COVID-19.

Jako zdecydowanie ważne ankietowani mieszkańcy wskazali:

- występujące bezrobocie i ubóstwo na obszarze gminy (35%),
- odpływ z gminy ludzi młodych (38%),
- dostęp do edukacji (43%),
- dostęp do pomocy medycznej (50%),
- dostęp do pomocy społecznej (46%).

Kolejnym elementem oceny był stopień ważności problemów sfery przestrzennej w gminie Brąszewice, które powinny być rozwiązane w latach 2022-2030. Ograniczony dostęp do sieci kanalizacyjnej, w tym w przydomowych oczyszczalniach ścieków na terenie gminy określany jest w 39% przez ankietowanych jako raczej ważny, a w 31% zdecydowanie ważny. Zdecydowanie ważnym do rozwiązania jest stan infrastruktury drogowej, którym według 71% osób zdecydowanie należy się zająć. Dodając do tego osoby, które uważają go za raczej ważny (23%) to łącznie za zajęciem się tym tematem jest 94% respondentów z obszaru gminy. 51% respondentów uważa, że raczej ważne jest to, aby postarać się o pokonanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych na terenie gminy Brąszewice. Stan obiektów użyteczności publicznej jest raczej ważny według 44% osób i zdecydowanie ważny zgodnie z wypowiedzią 30% osób.

Ankietowani dokonywali również oceny stopnia ważności problemów w sferze gospodarczej, które powinny być rozwiązywane w okresie obowiązywania nowej Strategii. Aktywność gospodarcza ludzi młodych przez 44% osób określana jest jako raczej ważna, a przez 39 % jako zdecydowanie ważna. Ponad połowa respondentów (51%) na pytanie, czy systemy wspierania przedsiębiorczości są ważne, udzieliła odpowiedzi raczej ważny. 32% osób opowiedziało się za tym, że zdecydowanie warto zająć się takimi systemami. 33% biorących udział w ankiecie zaznaczyło, że raczej ważnym problemem jest duża liczba mieszkańców w wieku przedemerytalnym. Sieć skupu i sprzedaży produktów rolnych według łącznie 69% mieszkańców gminy Brąszewice jest zdecydowanie ważna oraz raczej ważna. Zarówno 43% osób wypowiedziało się, że rozwój usług na terenie gminy Brąszewice jest zdecydowanie ważny, jak i raczej ważny, dając tym samym 86% poparcia za zajęciem się tym problemem gospodarczym. Rozwój handlu na terenie gminy jest raczej ważnym problemem do rozwiązania według 49% oraz zdecydowanie ważny zgodnie z udzieloną odpowiedzią przez 35% osób.

Promocja gminy to ważny aspekt dla 81% mieszkańców, którzy udzielili odpowiedzi w ramach badań ankietowych. 50% uważa, że dostęp do nowoczesnych technologii informacyjnych jest zdecydowanie ważny, a 37%, że raczej ważny. Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura turystyczna jest raczej ważna według 42% osób. Problemem do rozwiązania w sferze przestrzennej według 30% raczej ważnym, a zdecydowanie ważnym zgodnie z zdaniem 16% osób jest rozdrobnienie gospodarstw rolnych. Niska efektywność rolnictwa jest zdecydowanie ważna według 31% osób, raczej ważna zgodnie z 39% osób.

Respondentów proszono również o wymienienie innych problemów w sferze społecznej, przestrzennej i gospodarczej, których rozwiązaniem Gmina powinna się zająć w pierwszej kolejności. Padły następujące odpowiedzi:

STREFA SPOŁECZNA:

- ✓ większa integracja społeczna,
- ✓ większa liczba miejsc pracy,
- ✓ dostęp do pomocy medycznej tj. lekarze specjaliści,
- ✓ bezpieczeństwo mieszkańców,
- ✓ dostępność do edukacji,
- ✓ rozbudowa przedszkola,
- ✓ żłobek w gminie,
- ✓ podnoszenie jakości życia mieszkańców,
- ✓ zapewnienie dodatkowych miejsc pracy,
- ✓ zmodernizowane, wyremontowane lokale socjalne,
- ✓ budowa zaplecza kulturalnego i Gminnej Biblioteki Publicznej,
- ✓ klub seniora,
- ✓ większa ilość miejsc i wydarzeń kulturalnych,
- ✓ brak pracy dla młodych ludzi,
- ✓ skutki pandemii COVID-19,
- ✓ aktywność społeczna ludzi starszych,
- ✓ zapewnienie zatrudnienia zawodowego osobom w starszym wieku,
- ✓ aktywność społeczna ludzi w wieku emerytalnym oraz zapewnienie im opieki,
- ✓ niski poziom współpracy i współdziałania mieszkańców gminy.

STREFA PRZESTRZENNA:

- ✓ budowa dróg i stan infrastruktury drogowej,
- ✓ budowa wodociągu,

- ✓ dbałość o zielen,
- ✓ strefy relaksu dla rodzin z dziećmi,
- ✓ udogodnienia dla osób niepełnosprawnych,
- ✓ zwiększenie liczby miejsc w przedszkolach,
- ✓ współpraca z innymi gminami,
- ✓ dostęp do nowoczesnej technologii,
- ✓ rozbudowa chodników, w szczególności w Brąszewicach ul. Zabrodzie,
- ✓ utworzenie ścieżek rowerowych,
- ✓ estetyka gminy Brąszewice,
- ✓ budowa i zwiększenie dostępu do paneli słonecznych,
- ✓ poprawa jakości wody pitnej.

STREFA GOSPODARCZA:

- ✓ rozwój handlu i usług,
- ✓ stan wsparcia przedsiębiorców,
- ✓ sieć skupu produktów rolnych,
- ✓ poprawa sytuacji na rynku pracy,
- ✓ dostęp i pomoc w dotacjach,
- ✓ aktywność młodzieży,
- ✓ poszukiwanie nowych inwestorów,
- ✓ wspieranie lokalnych przedsiębiorców,
- ✓ promowanie przedsiębiorstw,
- ✓ nawiązywanie współpracy z innymi gminami,
- ✓ dostęp do nowoczesnych technologii informatycznych,
- ✓ rozwój agroturystyki,
- ✓ promocja gminy.

Ankietowanych proszono również o określenie, jak duży wpływ poszczególne walory gminy mogą mieć na jej rozwój. Raczej wysoko (28%), wysoko (15%) i bardzo wysoko (10%) respondenci oceniają wpływ korzystnego usytuowania w sieci osiedleńczej i komunikacyjnej. Rozwój infrastruktury wodociągowej przez 87% respondentów jest uważany jako istotny dla rozwoju gminy. Za wysokim wpływem infrastruktury technicznej w zakresie kanalizacji opowiedziało się 31% ankietowanych. Odpowiedzi „raczej wysoki” udzieliło 28%, a bardzo wysoki 15%. Zwrócenie uwagi na potencjał gazyfikacji według ankietowanych z terenu gminy Brąszewice jest potrzebne w 65% dla dalszego rozwoju. 37% odpowiedziało, że rozwój

gospodarki odpadowej ma wysokie znaczenie, 26% uznało, że raczej wysokie, a 19% zaklasyfikowało je jako bardzo wysokie. Za ważny aspekt 75% respondentów wskazało dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej. Za bardzo wysoki wpływ korzystnych warunków dla rozwoju rolnictwa na obszarze gminy opowiada się 17%, za wysoki 28%, a raczej wysoki 24%. Ponad połowa - 51% osób uważa wpływ zasobów środowiska naturalnego za bardzo wysoki, wysoki i raczej wysoki. Poprawa infrastruktury drogowej jest na pewno jednym z najważniejszych czynników do rozwoju w latach 2022-2030, ponieważ 35% uważa ten aspekt za bardzo wysoki, 28% za wysoki oraz za raczej wysoki 16%. 28% osób trudno powiedzieć o potencjale atrybutu rozwoju zielonej i błękitnej infrastruktury, natomiast 16% uważa go za bardzo wysoki, 22% za wysoki i 16% za raczej wysoki. Osoby biorące udział w badaniach ankietowych w znacznej części opowiadały się za tym, że rozwój infrastruktury kulturalnej ma znaczenie bardzo wysokie (16%), wysokie (26%), raczej wysokie (23%) w kontekście rozwoju gminy. Potencjał rozwoju infrastruktury sportowej dla 59% osób jest bardzo wysoki (10%), wysoki (21%) i raczej wysoki (28%). Głosy za rozwojem przedsiębiorczości rozłożyły się w podobnych proporcjach: 22% bardzo wysoki, 28% wysoki, 19% wysoki. Mieszkańcy wskazywali również, jakie problemy o charakterze ponadlokalnym powinno się rozwiązywać na terenie powiatu sieradzkiego, zwłaszcza przy wykorzystaniu środków zewnętrznych z UE i EOG.

W dalszej części badania mieszkańców proszono o wskazywanie mocnych i słabych stron gminy.

SILNE STRONY GMINY BRĄSZEWICE:

- ✓ pozyskiwanie środków UE na poprawę infrastruktury,
- ✓ lokalizacja gminy,
- ✓ edukacja,
- ✓ zasoby przyrodnicze,
- ✓ działalność GOPS, Biblioteki oraz OSP,
- ✓ dostęp do kultury,
- ✓ rozbudowa budynków użyteczności publicznej,
- ✓ stan środowiska naturalnego,
- ✓ rozwój bazy sportowej (duża liczba boisk sportowych i placów zabaw),
- ✓ obszary leśne,
- ✓ czyste powietrze,
- ✓ wiele zakładów pracy,
- ✓ dostępność do wodociągów,

- ✓ dostępność do opieki zdrowotnej,
- ✓ różne możliwości zatrudnienia dla mężczyzn,
- ✓ dobrzy ludzie wokół- wrażliwi na potrzeby innych,
- ✓ aktywne Koła Gospodyń Wiejskich,
- ✓ sprzyjające warunki do rozwoju agroturystyki,
- ✓ rozwój infrastruktury technicznej i kanalizacji,
- ✓ rozwój infrastruktury drogowej,
- ✓ zasoby środowiska naturalnego,
- ✓ dostęp do edukacji,
- ✓ inwestycja zagospodarowania pustego obiektu po szkole na Urząd Gminy,
- ✓ nowy budynek urzędu gminy,
- ✓ oczyszczalnia,
- ✓ osiągnięcia sportowe mieszkańców gminy,
- ✓ przedsiębiorczy mieszkańcy prowadzący rozwój gospodarstw rolnych,
- ✓ rozwinięte rolnictwo,
- ✓ dostęp do małych osiedlowych sklepów,
- ✓ silne związanie społeczności,
- ✓ dobrze rozbudowana infrastruktura wodno-kanalizacyjna,
- ✓ wystarczająca ilość placówek oświatowych (przedszkole, podstawówka),
- ✓ dogodne położenie gminy na pograniczu województw,
- ✓ wzrost liczny inwestycji lokalnych.

SŁABE STRONY GMINY BRĄSZEWICE:

- ✓ słaba jakość ościennych dróg gminy,
- ✓ brak gazyfikacji,
- ✓ mała część gminy skanalizowana,
- ✓ znaczna odległość od powiatu,
- ✓ mało miejsc pracy,
- ✓ brak miejsc kulturalnych,
- ✓ słaba komunikacja publiczna,
- ✓ niski poziom wykształcenia mieszkańców,
- ✓ brak miejsc pracy dla kobiet,
- ✓ niska jakość opieki społecznej oraz niedogodny wiek rodzin objętych pomocą społeczną,

- ✓ słaba dostępność do bazy gastronomicznej,
- ✓ niskie wynagrodzenia,
- ✓ brak większych przedsiębiorstw,
- ✓ zbyt mała dostępność do usług z zakresu medycyny specjalistycznej i opieki zdrowotnej (specjaliści, rehabilitacja),
- ✓ ochrona środowiska,
- ✓ odnawialne źródła energii,
- ✓ problemy z Internetem,
- ✓ brak oferty kulturalnej dla młodzieży i seniorów,
- ✓ podziały mieszkańców,
- ✓ małe zaangażowanie ludzi w życie gminy,
- ✓ brak kapitału zewnętrznego,
- ✓ brak przyciągania inwestorów, którzy by stworzyli nowe miejsca pracy,
- ✓ zbyt mała ilość parkingów w miejscowości Brąszewice,
- ✓ brak zaplecza budynku biblioteki,
- ✓ brak klubu seniora,
- ✓ brak chodników,
- ✓ niskiej klasy ziemie uprawne,
- ✓ kultura i rozrywka,
- ✓ brak gospodarstw agroturystycznych,
- ✓ brak usług polskiej sieci marketów DINO, brak dostępu do większego marketu,
- ✓ słabo rozwinięte usługi,
- ✓ komunikacja publiczna,
- ✓ odległość gminy od miast,
- ✓ brak miejsc pracy dla osób posiadających wysokie kwalifikacje,
- ✓ duże potrzeby mieszkańców,
- ✓ mały budżet gminy,
- ✓ słaba infrastruktura techniczna.

3.2. Partycypacja społeczna

Od 6 sierpnia do 5 września 2021r. zostało przeprowadzone badanie opinii. W tym celu przygotowano ankietę, której przedmiotem było zebranie opinii i uwag na temat podstawowych treści jakie zawiera „Strategia Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030”, a dotyczących:

- 1) Wizji Gminy Brąszewice;
- 2) Deklaracji Wizji Gminy Brąszewice;
- 3) Misji Gminy Brąszewice;
- 4) Deklaracji Misji Gminy Brąszewice;
- 5) Celu głównego
- 6) Obszarów tematycznych;
- 7) Analizy SWOT;
- 8) Zadań inwestycyjnych i społecznych;
- 9) Źródeł finansowania zadań inwestycyjnych i społecznych ze środków pomocowych UE 2021-2027 i krajowych środków publicznych.

W dniu 3 września 2021 r. odbyło się otwarte spotkanie konsultacyjne, w którym wzięło udział 13 osób. Łącznie w konsultacjach wzięło udział 48 osób, wypełnionych zostało 31 ankiet, wszystkie zebrane uwagi i propozycje zmian zostały zawarte w „Sprawozdaniu z przebiegu i wyników konsultacji projektu Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030, które odbyły się w terminie 6 sierpnia 2021 r. do 5 września 2021r.”. Sprawozdanie zamieszczono na stronie <https://braszewice.pl>. Wynikające ze sprawozdania uwagi i poprawki zostały wprowadzone do „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030”.

oniżej zamieszczono zdjęcia ze spotkania w dniu 3 września 2021 r.

Źródło: własne.

Zarządzeniem nr 7/2022 Wójta Gminy Brąszewice z 7 lutego 2022 r. przeprowadzono konsultacje społeczne projektu strategii zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Uwagi zbierano do 13 marca 2022 r. w następujących formach:

- za pomocą formularza zgłaszania uwag zamieszczonego na stronie internetowej gminy oraz Biuletynie Informacji Publicznej, przesyłanego na adres e-mail ug_braszewice@wp.pl lub złożonego pisemnie bądź za pośrednictwem poczty tradycyjnej w Urzędzie Gminy Brąszewice,
- w formie pisemnej z: sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi oraz z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Ich podsumowanie stanowi Raport z konsultacji społecznych, opublikowany na stronie internetowej gminy.

4. Wnioski z Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej dla gminy Brąszewice

Przy opracowaniu diagnozy wykorzystano metodę planowania partnerskiego. Przeprowadzona została analiza podstawowych dokumentów na poziomie gminy: „Strategii wraz z Programem Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2014-2020” oraz Raportu o stanie Gminy Brąszewice za rok 2019. Dokonano analizy również aktualnie opracowanych dokumentów strategicznych województwa łódzkiego, tj. Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030. Zebrano dane z jednostek samorządu terytorialnego, działających na terenie gminy Brąszewice: Gminnej Biblioteki Publicznej w Brąszewicach i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w gminie Brąszewice. Ponadto uzyskano dane z GUS-u na dzień 31.12.2019 r. Istotnym elementem w przygotowaniach Diagnozy, była także partycypacja społeczna, która ze względu na obostrzenia COVID-19, miała ograniczony zasięg i oparta była głównie o wywiady i rozmowy z wybranymi osobami na terenie gminy Brąszewice i przeprowadzone badania społeczne. Badania zostały poprzedzone opracowaniem „Konceptualizacji problematyki badawczej do badań ankietowych dotyczących poziomu rozwoju Gminy Brąszewice” i za pośrednictwem ankiety. Na podstawie uzyskanych informacji, opracowane zostały także tabele wskaźnikowe, określające we wszystkich sołectwach na terenie gminy Brąszewice występowanie zjawisk cywilizacyjnych w dwóch obszarach:

OBSZAR PIERWSZY – negatywne zjawiska społeczne, gospodarcze, przestrzenne i środowiskowe,

OBSZAR DRUGI – dostępność do podstawowej infrastruktury i usług publicznych.

W wyniku tych prac, analiz i badań społecznych zespół projektowy przedstawia wnioski i rekomendacje do „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030” w jedenastu sferach.

WNIOSKI I REKOMENDACJE:

I. SFERA: LOKALIZACYJNA:

1. Bardzo duże walory przyrody ożywionej i przyrody nieożywionej, czynią gminę Brąszewice atrakcyjną turystycznie, umożliwiającą efektywny wypoczynek mieszkańcom nieopodal położonych miast, a szczególnie Sieradza, Łodzi, Kalisza.

2. Dogodne miejsce w szlaku komunikacyjnym wymaga bieżącej analizy, jak i współpracy z sąsiednimi gminami, oraz większymi miastami. W tym położeniu, ujmowane być też muszą wszystkie inne czynniki i funkcje rozwojowe gminy Brąszewice, tak by zmaksymalizować korzyści i szanse, jakie się z tym wiążą. Równocześnie i równolegle muszą być analizowane, ograniczane lub neutralizowane zagrożenia i ewentualnie straty z tym związane.
3. Korzystne położenie gminy dla wielu szlaków komunikacyjnych, m.in. Sieradza, Łodzi, Kalisza powinno być punktem wyjścia do planowania przestrzennego, społecznego, gospodarczego.

II. SFERA: LUDNOŚCI I PROCESY DEMOGRAFICZNE:

1. Wobec relatywnie niewielkich potencjałów ludnościowych i demograficznych gminy Brąszewice racjonalne dysponowanie nimi jest szczególnie ważne i pożądane.
2. Korzystna obecnie struktura społeczna (młody wiek, duży udział w strukturze grup w wieku produkcyjnym, szybki wzrost wykształcenia) musi zostać jak najszybciej wykorzystana dla rozwoju gminy. Za kilka lat sytuacja może ulec zmianie, ze względu na starzenie się społeczeństwa w gminie Brąszewice, podobnie jak w całym kraju.
3. Należy podążać za tym, aby kierować wektor potencjału społecznego w kierunku wewnętrznym gminy, aby zapobiec spadkowi liczby mieszkańców. W 2019 r. liczba mieszkańców gminy zmniejszyła się o 51 osób, 56 osób zmarło, urodziło się tylko 52 nowych mieszkańców. Tendencja liczby mieszkańców jest niestety spadkowa i należy zachęcić osoby, które mieszkają na terenie gminy, aby jej nie opuszczały i spadek liczby mieszkańców pozostawał jedynie za sprawą zgonów, co jest naturalną kolejną rzeczą.
4. Umiejętne stymulowanie zjawisk ludnościowych, choć trudne i niepewne, powinno się odbywać poprzez system zachęt: politykę prorodziną, własnościową, budowlaną, podatkową, promocję oraz posiadanie atrakcyjnych programów rozwoju adresowanych do różnych grup i segmentów zbiorowości mieszkańców.
5. Rekomendujemy przygotowanie odpowiednich („kontrolowanych” planem oraz wytycznymi studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania, przestrzennego) ofert terenów inwestycyjnych. Zarówno dla ochrony i zachowania walorów środowiska, jak też specyficznego charakteru i „klimatu” gminy Brąszewice.

6. W związku z procesem starzenia się społeczeństwa, w perspektywie do 2030 r. należy opracować oraz realizować politykę rozwoju usług i świadczeń, które zaspokoją potrzeby starzejącego się społeczeństwa. Jednocześnie należy cały czas dbać o osoby w wieku prokreacyjnym, które będą zainteresowane usługami przedszkolnymi, szkolnymi i rozwojowymi dla swoich dzieci.

III. SFERA: GOSPODARKA I RYNEK PRACY:

1. Gmina Brąszewice nie dysponuje dużym potencjałem gospodarczym. Na terenie gminy występuje niewiele przedsiębiorstw i wszystko skupia się w większości wokół rolnictwa. Jednak na przestrzeni ostatnich lat nastąpił wzrost w zakresie usług, handlu, przetwórstwa drewna oraz transportu. Zgodnie z danymi z Raportu o stanie gminy za 2019 r. na terenie gminy zarejestrowanych było około 200 przedsiębiorstw. Należy wspierać, zachęcać i pomagać mieszkańcom poprzez różne programy, może konkursy przedsiębiorczości organizowane na terenie gminy, aby na przestrzeni najbliższych lat liczba ta wzrosła przynajmniej o połowę.
2. Specyfiką, czy też specjalizacją gminy jest rolnictwo, zdecydowanie ten sektor rozwija się najprężniej i należy podtrzymywać tradycje, wykorzystywać potencjał i wiedzę lokalnych rolników. W badaniach ankietowych mieszkańcy podkreślali potrzebę otworzenia sieci skupu płodów rolnych, dlatego warto byłoby zwrócić uwagę i przeanalizować taką opcję, aby zachęcić przedsiębiorców do tego typu aktywności na terenie gminy.
3. Podstawą rozwoju gospodarczego gminy i źródłem dochodów jej mieszkańców będzie w coraz większym stopniu różnicujący się i specjalizujący sektor usług dla ludności. Rolnictwo, przetwórstwo rolno-spożywcze i obsługa rolnictwa będą nadal stanowiły charakterystyczny i trwały (a co za tym idzie najbardziej stabilny) sektor lokalnej gospodarki. Trzeba te dziedziny tak zmieniać i modernizować by nie tylko były coraz bardziej konkurencyjne i dochodowe, ale wpisywały się w strategię zrównoważonego rozwoju gminy, były elementem jej atrakcyjności dla mieszkańców, dla inwestorów, którzy zechcą zachować klimat i „ludzką skalę” gminy i jej społeczności. Mamy na myśli rolnictwo kładące nacisk na produkcję zdrowej żywności, ekologiczne i specjalistyczne uprawy, poszerzanie funkcji gospodarczych o gospodarkę agroturystyczną, turystykę wiejską, usługi dla ludzkości.

4. W niedostatecznym stopniu gmina wykorzystuje jednak swoje naturalne potencjały i możliwości (administracyjne, inicjujące) dla zachęcenia własnych mieszkańców do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej, jak też zewnętrznych. Teza ta wymaga oczywiście bardziej analitycznego spojrzenia i rzeczowej podbudowy oraz działań „naprawczych” i „interwencyjnych”, ale przede wszystkim „motywacyjnych” i „pro-przedsiębiorczych”.

IV. SFERA: LOKALNY TRANSPORT:

1. Gmina nie posiada własnego transportu zbiorowego, który według mieszkańców bardzo by się przydał. Warto byłoby pozyskać dodatkowe połączenia komunikacyjne do pobliskich miast oraz zachęcić przedsiębiorców do zaspokojenia niszy, jaką jest niedobór lokalnego transportu.

V. SFERA: OŚWIATY:

1. System oświaty na terenie gminy Brąszewice patrząc na potrzeby mieszkańców wymaga przede wszystkim doposażenia oraz zagospodarowania miejsca na świetlice.
2. Patrząc z perspektywy młodych rodziców istnieje potrzeba zwiększenia ilości miejsc w placówkach przedszkolnych na terenie gminy, oraz otworzenia kolejnych.
3. Według opinii publicznej na terenie gminy Brąszewice brakuje żłobka dla najmłodszych dzieci. Budując tego rodzaju placówkę, można by tym zachęcić rodziców do większej aktywności zawodowej.

VI. SFERA: POMOCY SPOŁECZNEJ:

1. Należy cały czas aktywnie pomagać dzieciom oraz młodzieży, którzy są zagrożeni wykluczeniem społecznym.
2. Program „Posiłek w domu i w szkole” należy kontynuować i starać się pozyskać większe środki finansowe, aby jeszcze większa ilość dzieci oraz młodzieży mogła z niego skorzystać.
3. Sytuacja finansowa mieszkańców, dzięki wsparciu gminy Brąszewice w ostatnich latach uległa zdecydowanej poprawie, należy kontynuować systemy pomocowe i starać się zachęcać i informować osoby, które mają problemy i podstawy do korzystania z pomocy, aby ubiegały się o oferowane formy wsparcia.

VII. SFERA: KULTURY, WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI I TURYSTYKI:

1. Zgodnie z możliwościami, jakie posiada gmina Brąszewice należałoby ją promować na miejsce pozwalające spokojnie odpocząć pośród lasów, naturalnego środowiska, czystego powietrza, wraz z lokalnymi specjałami i atrakcjami rolniczymi.
2. Polecamy rozwinąć bazę turystyczną, w tym: dostępność bazy noclegowej, sieci gastronomicznej i szeroko pojętych usług turystycznych, utworzenie szlaków turystycznych, czy też ścieżek rowerowych, wykorzystując potencjał gminy Brąszewice.
3. Wskazane jest organizowanie większych imprez, festiwalów, koncertów, które mają charakter ponad lokalny, zachęcając tym ludzi z całej Polski, żeby odwiedzali gminę Brąszewice. Oczywiście, kiedy pozwolą na to zalecenia w sprawie przeciwdziałania pandemii COVID-19, oraz pandemia ulegnie zakończeniu.
4. Zalecamy utworzenie infrastruktury rekreacji i miejsc kultury.
5. Na terenie gminy Brąszewice funkcjonuje 6 Kół Gospodyń Wiejskich (w Brąszewicach, Godynicach, Starcach, Żurawiu, Przedłęczu, Bukowcu), a w gminie jest 20 sołectw. Warto zachęcić kobiety do aktywizacji na terenie swoich sołectw.

VII. SFERA: OCHRONY ZDROWIA:

1. Mieszkańcy licznie w badaniach ankietowych wypowiadali się o konieczności zwiększenia dostępności do lekarzy specjalistów. Należałoby poszerzyć zakres świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych na terenie gminy Brąszewice, ponieważ na moment obecny mieszkańcy odczuwają braki w tej materii.
2. Można opracować i zorganizować program badań profilaktycznych i dodatkowych wizyt u lekarzy specjalistów dla różnych grup wiekowych, który by był realizowany stopniowo w przestrzeni lat 2022-2030.

VIII. SFERA: SYTUACJA FINANSOWA:

1. Gmina stopniowo i regularnie spłaca zaciągnięte zadłużenia. Kwota stopniowo się zmniejsza i należy zaplanować i rozłożyć kolejne raty na lata 2022-2030.
2. Liczne inwestycje w ostatnich latach zostały wykonane na najwyższym poziomie i realizacja planu na około 86,99% jest bardzo wysoka. Ogólne zadłużenie gminy to 4 442 475,54 i trzeba stopniowo zgodnie z planem realizować spłaty do 2030. Należy

planować dalsze przedsięwzięcia inwestycyjne na najbliższe lata, które są składową rozwoju gminy.

3. Ogólny obraz finansowy gminy Brąszewice, pokazuje, iż kondycja finansowa nie jest zagrożona.

IX. SFERA BUDŻET I GOSPODAROWANIE MIENIEM KOMUNALNYM

1. Podobnie jak większość niedużych gmin - gmina Brąszewice nie posiada znaczących własnych źródeł dochodów. Struktura zarówno dochodów i wydatków gminy jest raczej typowa i tak samo również jest niewielka skala faktycznych oraz możliwych zmian.
2. Ważna jest racjonalizacja wydatków, szukanie rozwiązań oszczędnych, alternatywnych, tańszych, ale równie bardziej efektywnych.
3. Tak samo sytuacja wygląda z gospodarowaniem mieniem komunalnym. Jego niewielka wartość powinna skłaniać do jeszcze pełniejszego wykorzystania jego zasobów.
4. Gmina, prowadząc aktywną politykę inwestycyjną może pozyskiwać różne środki zewnętrzne. Bez obaw może podejść do formuły PPP. Gmina Brąszewice na przestrzeni ostatnich lat umiejętnie oraz w szerokim zakresie korzystała ze środków zewnętrznych, za co w opinii mieszkańców jest bardzo chwalona i na pewno działalność w tym zakresie jest jednym z fundamentów do kontynuowania w strategii na lata 2022-2030.
5. Prowadzona ostrożna polityka budżetowa zapewnia stabilizację, ale i blokuje możliwości szybszego rozwoju lub zmiany w danej dziedzinie. Rekomendujemy bieżącą analizę struktury budżetu oraz rozważenie możliwości jej zmiany, w stosunku do tradycyjnego, wieloletniego jej układu. Pozwoli to może dostrzec ukryte możliwości i bariery finansowe, ale także organizacyjne i decyzyjne, a nawet polityczne. Większość budżetów gminnych w Polsce jest zbyt spetryfikowana, za mało elastyczna. Zmiana jest tu zawsze ryzykowna, ale bez niej trudniej rozwiązywać kluczowe kwestie i ograniczenia, osiągnąć zmianę i wykorzystać zmieniające się okoliczności oraz szanse na rozwój.
6. Nie zwiększanie budżetu, ale coraz bardziej racjonalne nim dysponowanie oraz umiejętność pozyskiwania środków pozabudżetowych będzie w najbliższych latach kluczem do dobrej kondycji finansowej gminy i jej szans rozwojowych. Wolniejszy, ale systematyczny i stabilny rozwój, bez nadmiernych napięć i obciążeń budżetowych, wydaje się właściwą, a w każdym razie realistyczną strategią. Podstawą do takiego działania winny być Wieloletnie Prognozy Finansowe Gminy do 2030 roku.

7. Gmina umiejętnie i w szerokim zakresie korzystała w poprzednich okresach ze środków zewnętrznych, „pozabudżetowych”, głównie z programów UE. Jest to dobry fundament do kontynuowania tej strategii w nowym okresie finansowania 2021-2027. Mamy na uwadze zarówno programy i projekty inwestycyjne, jak i tzw.: projekty miękkie - społeczne, kulturalne, edukacyjne. Gmina musi jeszcze aktywniej aplikować o takie środki, a także zabezpieczyć w budżecie wkład własny oraz „moce przerobowe” samego Urzędu Gminy Braszewice. Jest to działanie strategiczne, aby zapewnić gminie Braszewice zrównoważony rozwój w perspektywie do 2027 r. oraz pokonać problemy spowodowane obostrzeniami COVID-19. W całym okresie planowania 2021-2027, oprócz tradycyjnych środków pochodzących z polityki spójności i znajdujących się w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Łódzkiego, który aktualnie nazywa się „Fundusze Europejskie dla województwa łódzkiego”, są dostępne także środki pochodzące z Krajowego Planu Odbudowy 2021-2027, jest to zatem podwójna możliwość, która winna być przez gminę Braszewice strategicznie wykorzystana.

X. SFERA: GMINA BRASZEWICE według DANYCH GUS, NA TLE POWIATU I WOJEWÓDZTWA:

1. Z danych GUS wynika, iż gmina Braszewice w następujący sposób prezentuje się na tle powiatu sieradzkiego (11 gmin) i województwa łódzkiego (177 gmin) w oparciu o podstawowe wskaźniki rozwoju cywilizacyjnego:

A) Ludność na 1 km²

- 10 miejsce w powiecie
- 144 miejsce w województwie łódzkim

B) Kobiety na 100 mężczyzn

- 1 miejsce w powiecie
- 18 miejsce w województwie łódzkim

C) Saldo migracji na 1000 Ludności:

- 10 miejsce w powiecie
- 160 miejsce w województwie łódzkim

D) Dochody własne budżetu gminy/ na 1 mieszkańca:

- 11 miejsce w powiecie
- 155 miejsce w województwie łódzkim

E) Wydatki budżetu gminy:

–2 miejsce w powiecie

–51 miejsce w województwie łódzkim

F) Dzieci w przedszkolach na 100 miejsc:

–10 miejsce w powiecie

–115 miejsce w województwie łódzkim

G) Przeciętna powierzchnia użytkowania 1 mieszkania w zasobach mieszkaniowych:

–4 miejsce w powiecie

–32 miejsce w województwie łódzkim

H) Odsetek ludności korzystającej z instalacji wodociągowej:

–1 miejsce w powiecie

–45 miejsce w województwie łódzkim

I) Odsetek ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej:

–4 miejsce w powiecie

–108 miejsce w województwie łódzkim

J) Odsetek ludności korzystającej z instalacji gazowej:

–4 miejsce w powiecie (razem z 8 gminami, które nie są zgazyfikowane)

–100 miejsce w województwie łódzkim

K) Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności:

–7 miejsce w powiecie

–110 miejsce w województwie łódzkim

GMINA BRĄSZEWICE NAJWYŻSZE WSKAŹNIKI MA W ZAKRESIE:

1) Kobiety na 100 mężczyzn

2) Wydatki budżetu gminy

3) Przeciętna powierzchnia użytkowania 1 mieszkania w zasobach mieszkaniowych

4) Odsetek ludności korzystającej z instalacji wodociągowej

5) Odsetek ludności korzystającej z instalacji kanalizacyjnej

GMINA BRĄSZEWICE NAJNIŻSZE WSKAŹNIKI MA W ZAKRESIE:

1) Ludność na 1 km²

2) Saldo migracji na 1000 Ludności

3) Dochody własne budżetu gminy/ na 1 mieszkańca

4) Dzieci w przedszkolach na 100 miejsc

5) Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności

SFERA: DOTYCZĄCA OCENY POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTW GMINY BRĄSZEWICE:

11. 1. OBSZAR PIERWSZY - negatywne zjawiska społeczne, gospodarcze, przestrzenne i środowiskowe

Lp.	Obszar	Ubóstwo	Bezrobocie	Zagrożenia bezpieczeństwa publicznego	Negatywne zjawiska gospodarcze	Negatywne zjawiska środowiskowe	Negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne	Negatywne zjawiska techniczne w obszarze infrastruktury technicznej	Syntetyczny wskaźnik rozwoju
1.	Blota	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	3,0
2.	Brąszewice I	Niskie (3)	Niskie (3)	Średnie (2)	Niskie (3)	Średnie (2)	Niskie (3)	Niskie (3)	2,71
3.	Brąszewice II	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	3,0
4.	Bukowiec	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Średnie (2)	Niskie (3)	Niskie (3)	2,86
5.	Chajew	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	3,0
6.	Chajew Kolonia	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	3,0
7.	Czartoria	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	3,0
8.	Galki	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	3,0
9.	Godynice	Niskie (3)	Niskie (3)	Średnie (2)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	2,86
10.	Kamieniki	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	3,0
11.	Kosatka	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	3,0
12.	Przedłęcz	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Średnie (2)	Niskie (3)	Niskie (3)	2,86
13.	Sokolenie	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	3,0
14.	Starce	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	3,0
15.	Szczesie	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Średnie (2)	Niskie (3)	Niskie (3)	2,86
16.	Trzcinka	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	3,0
17.	Wiertelaki	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	3,0
18.	Wojtyszki	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	3,0
19.	Wólka Klonowska	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	3,0
20.	Zadębieniec	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	Niskie (3)	3,0
Gmina Brąszewice – uśredniony wskaźnik		niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	niskie (3)	3,0

UWAGA:

Miernik oceny dla algorytmu negatywnego: wysokie (1), średnie (2), niskie (3)

Wykres 1. Syntetyczny wskaźnik rozwoju do obszaru pierwszego

Źródło: Opracowanie własne.

Z analizy wskaźników we wskazanych obszarach w poszczególnych sołectwach, występują następujące oceny:

- 1) Ubóstwo – we wszystkich 20 sołectwach jest „niskie.
- 2) Bezrobocie - we wszystkich 20 sołectwach jest „niskie.
- 3) Zagrożenia bezpieczeństwa publicznego – w 19 sołectwach jest „niskie”: Błota, Brąszewice II, Bukowiec, Chajew, Chajew Kolonia, Czartoria, Gałki, Kamieniki, Kosatka, Przedłęcz, Sokolenie, Starce, Szczesie, Trzcinka, Wiertelaki, Wojtyszki, Wólka Klonowska, Zadębieniec, ten wskaźnik również jako „niski” występuje w odniesieniu do całej gminy, jako „średnie” występuje w sołectwach: Brąszewice I, Godynice.
- 4) Negatywne zjawiska gospodarcze – we wszystkich 20 sołectwach są „niskie.
- 5) Negatywne zjawiska środowiskowe - jako „średnie” występują w sołectwach: Brąszewice I, Bukowiec, Przedłęcz, Szczesie, a jako „niskie” występuje w sołectwach: Błota, Brąszewice II, Chajew, Chajew Kolonia, Czartoria, Gałki, Godynice, Kamieniki, Kosatka, Sokolenie, Starce, Trzcinka, Wiertelaki, Wojtyszki, Wólka Klonowska, Zadębieniec. W odniesieniu do całej gminy występuje jako wskaźnik „niskie”.
- 6) Negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne - we wszystkich 20 sołectwach są „niskie”.
- 7) Negatywne zjawiska techniczne w obszarze infrastruktury technicznej - we wszystkich 20 sołectwach są „niskie”.

Dokonując analizy tabeli wskaźnikowej w żadnym sołectwie, nie występuje najwyższy poziom oceny negatywnej, wysoki tak samo w odniesieniu do całej gminy Brąszewice.

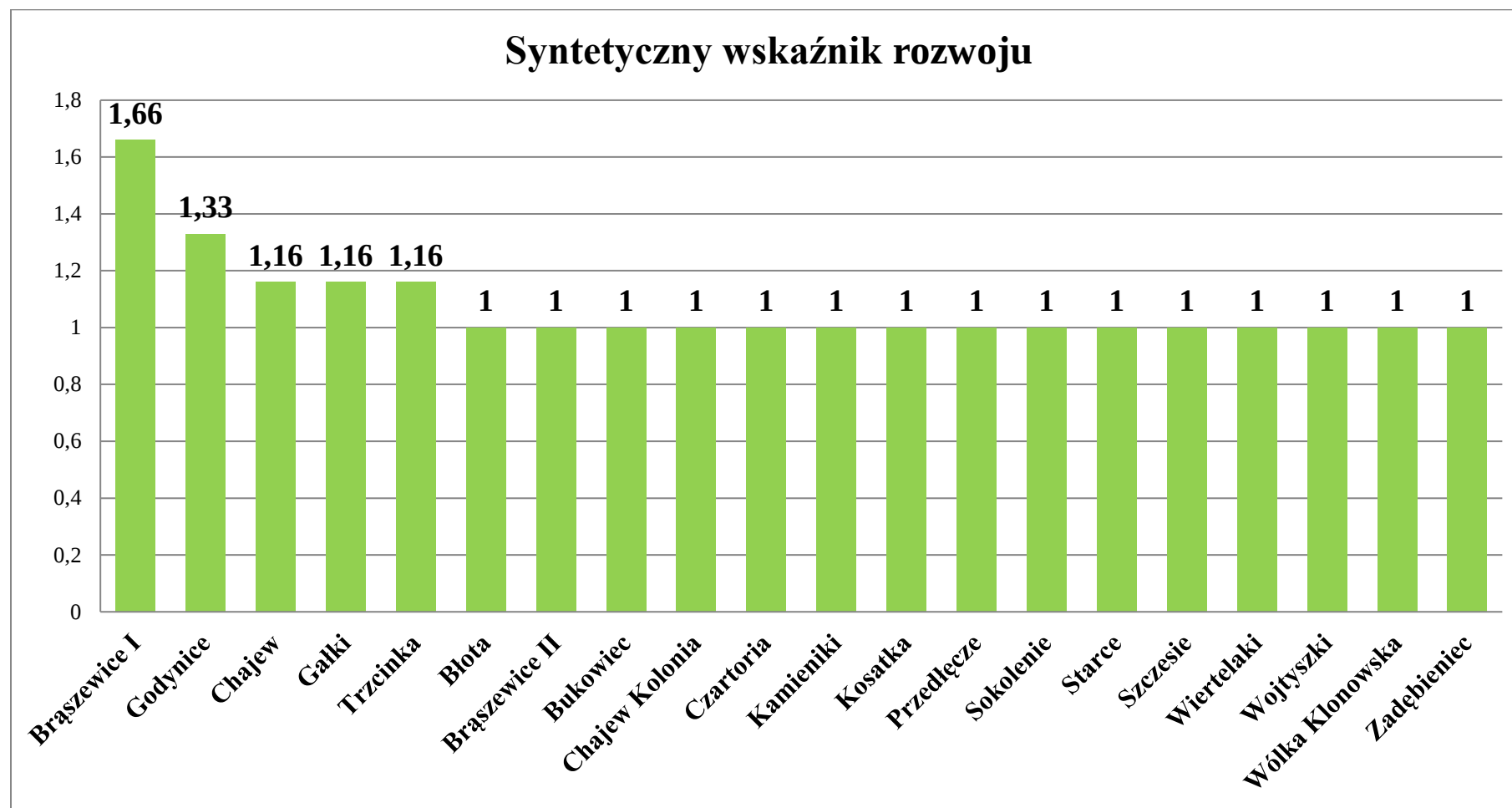
OBSZAR DRUGI - dostępność do podstawowej infrastruktury i usług publicznych.

Lp.	Obszar	Dostępność do usługi zdrowia	Uczestnictwo w życiu publicznym	Dostępność do kultury	Dostępność do edukacji	Dostępność do sportu i rekreacji	Dostępność komunikacyjna	Syntetyczny wskaźnik rozwoju
1.	Blota	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	1,0
2.	Brąszewice I	Średnia (2)	Średnia (2)	Niska (1)	Niska (1)	Wysoka (3)	Niska (1)	1,66
3.	Brąszewice II	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	1,0
4.	Bukowiec	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	1,0
5.	Chajew	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Średnia (2)	Niska (1)	1,16
6.	Chajew Kolonia	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	1,0
7.	Czartoria	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	1,0
8.	Galki	Niska (1)	niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Średnia (2)	Niska (1)	1,16
9.	Godynice	Niska (1)	Średnia (2)	Niska (1)	Niska (1)	Średnia (2)	Niska (1)	1,33
10.	Kamieniki	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	1,0
11.	Kosatka	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	1,0
12.	Przedłęcz	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	1,0
13.	Sokolnie	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	1,0
14.	Starce	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	1,0
15.	Szczesie	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	1,0
16.	Trzcinka	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Średnia (2)	Niska (1)	1,16
17.	Wiertelaki	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	1,0
18.	Wojtyszki	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	1,0
19.	Wólka Klonowska	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	1,0
20.	Zadębiec	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	1,0
Gmina Brąszewice- uśredniony wskaźnik		Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Niska (1)	Średnia (2)	Niska (1)	1,16

UWAGA:

Miernik oceny dla algorytmu pozytywnego: wysoka (3), średnia (2), niska (1)

Wykres 2. Syntetyczny wskaźnik rozwoju obszar drugi.

Źródło: Opracowanie własne.

Z analizy wskaźników dostępności do podstawowej infrastruktury i usług publicznych, we wskazanych obszarach wynika:

- 1) Dostępność do służby zdrowia - jako „średnia” występuje w odniesieniu do sołectwa: Brąszewice I, a w pozostałych 19 sołectwach, oraz w odniesieniu do całej gminy „niska”.
- 2) Uczestnictwo w życiu publicznym, jako „średnia” występuje w odniesieniu do sołectw: Brąszewice I, Godynice, jako „niska” występuje w pozostałych 18 sołectwach: Błota, Brąszewice II, Bukowiec, Chajew, Chajew Kolonia, Czartoria, Gałki, Kamieniki, Kosatka, Przedłęczce, Sokolenie, Starce, Szczesie, Trzcinka, Wiertelaki, Wojtyszki, Wólka Klonowska, Zadębieńiec. W odniesieniu do całej gminy również „niskie”.
- 3) Dostępność do kultury, jako „niska” występuje we wszystkich 20 sołectwach.
- 4) Dostępność do edukacji we wszystkich 20 sołectwach, jest „niska”, jest również „niska” w odniesieniu do całej gminy.
- 5) Dostępność do sportu i rekreacji jest „wysoka” w sołectwie: Brąszewice I, „średnia” w sołectwach: Chajew, Gałki, Godynice, Trzcinka, zaś „niski” jest on w 15 sołectwach: Błota, Brąszewice II, Bukowiec, Chajew Kolonia, Czartoria, Kamieniki, Kosatka, Przedłęczce, Sokolenie, Starce, Szczesie, Wiertelaki, Wojtyszki, Wólka Klonowska, Zadębieńiec. Ten wskaźnik jest również „średni” w odniesieniu do całej gminy.
- 6) Dostępność komunikacyjna we wszystkich 20 sołectwach, jest „niska”, ten wskaźnik jest również „niski” w odniesieniu do całej gminy.

Dokonując analizy tabeli wskaźnikowej tylko w jednym sołectwie: Brąszewice I w obszarze dostępności do sportu i rekreacji wskaźnik jest „wysoki”, w pozostałych obszarach wskaźniki są „średnie”, lub „niskie”, tak samo w odniesieniu do całej gminy Brąszewice.

Podsumowując analizę występowania negatywnych zjawisk, należy stwierdzić, iż w obszarze **negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, przestrzennych** w żadnym sołectwie, jak również w wymiarze całej gminy, nie występuje największe nasilenie negatywnych zjawisk cywilizacyjnych. Zaś w obszarze dostępności do podstawowej infrastruktury i usług publicznych, tylko w jednym obszarze wskaźnik jest „wysoki”- dotyczy to dostępności do sportu i rekreacji. Pozostałe wskaźniki plasują się na poziomie „średnie” i „niskie”. Należy, zatem zdynamizować dostępność do podstawowej infrastruktury i usług publicznych gminy Brąszewice w perspektywie czasowej do 2030 r.

Zespół projektowy rekomenduje wzmocnienie działań prorozwojowych we wszystkich objętych diagnozą sferach, przy wykorzystaniu **3 strategicznych okoliczności**:

- 1) **OKOLICZNOŚĆ PIERWSZA** - dotychczasowa odpowiedzialność, komplementarność, transparentność i kompetencja, działania Rady Gminy Brąszewice, Wójta Gminy, pracowników samorządowych, sołtysów oraz innych aktywnych obywateli gminy.
- 2) **OKOLICZNOŚĆ DRUGA** – Partycypacja społeczna zarówno na etapie opracowania Strategii, jak i później jej realizacji. Wykorzystać należy aktywność radnych, rad sołeckich, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, nauczycieli, animatorów kultury i sportu, twórców i osobistości lokalnych. Zespół, który będzie koordynował ewaluację „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030” w całym okresie jej realizacji.
- 3) **OKOLICZNOŚĆ TRZECIA** - dostępność w zwielokrotnionej postaci funduszy pomocowych, szczególnie podchodzących z UE, z których może być finansowana polityka rozwojowa, a szczególnie zadania inwestycyjne i społeczne gminy Brąszewice, które zostaną wypracowane w ramach „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030”.

5. Analiza strategiczna (SWOT) gminy Brąszewice

Analiza SWOT jest narzędziem pomocniczym, które służy wykonaniu pogłębionej oceny otoczenia planowanych w Strategii kierunków działań. Jak również uporządkowaniu informacji, które mają kluczowe znaczenie dla polityki społecznej gminy Brąszewice. Technika analizy SWOT oparta została na czynnikach mających wpływ na rozwój sfery społecznej, gospodarczej, przestrzennej - pogrupowanych w cztery kategorie czynników strategicznych:

S (Strengths) – mocne strony: wszystko to, co stanowi zaletę poddanego analizie obszaru,

W (Weaknesses) – słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość poddanego analizie obszaru,

O (Opportunities) – szanse: wszystko to, co stanowi szansę korzystnej zmiany poddanego analizie obszaru,

T (Threats) – zagrożenia: wszystko to, co stanowi niebezpieczeństwo do niekorzystnej zmiany poddanego analizie obszaru.

Analiza SWOT, została opracowana na podstawie: wniosków z „Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Brąszewice”, wyników ankiet. Analizie poddane zostały następujące sfery:

- społeczna,
- gospodarcza,
- przestrzenna.

Tabela 1. Analiza SWOT

SFERA SPOŁECZNA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
✓ spokój na terenie gminy, ✓ bezpieczeństwo mieszkańców - niski stopień przestępczości, ✓ działające Koła Gospodyń Wiejskich, ✓ działalność OSP, ✓ działalność Gminnej Biblioteki Publicznej w Brąszewicach.	✓ mało miejsc kultury, ✓ niewystarczający dostęp do specjalistycznej opieki medycznej, ✓ spadek liczby mieszkańców, ✓ brak związania młodych osób ze swoją gminą, ✓ duża ilość osób, które potrzebują wsparcia z pomocy społecznej, ✓ brak perspektyw rozwoju dla młodych osób, ✓ postępujący proces starzenia się społeczeństwa.

SZANSE	ZAGROŻENIA
✓ wykorzystanie potencjału młodych wykształconych osób, ✓ zwiększenie się liczby mieszkańców po uatrakcyjnieniu gminy, ✓ pomocnicze środki finansowe w formie dotacji w nowej Strategii UE 2021-2027 pochodzące z Wieloletnich Ram Finansowych UE 2021-2027, Europejskiego Instrumentu na Rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności, - Mechanizmów Finansowych EOG 2022-2028 oraz innych dostępnych dla samorządów terytorialnych środków publicznych krajowych i europejskich.	✓ nieprzewidywalne skutki pandemii COVID-19, ✓ ryzyko zwiększenia się bezrobocia ze względu na brak motywacji osób, które korzystają z pomocy społecznej.

SFERA GOSPODARCZA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
✓ dobre warunki do rozwoju turystyki, ✓ hodowla bydła mlecznego.	✓ brak dużych zakładów pracy, ✓ nie ma wydzielonych terenów pod inwestycje.
SZANSE	ZAGROŻENIA
✓ współpraca z sąsiednimi gminami, ✓ rozwój przetwórstwa mlecznego, ✓ uprawa na szerszą skalę zbóż i kukurydzy, ✓ utworzenie na terenie gminy nowych miejsc pracy, ✓ pomocnicze środki finansowe w formie dotacji w nowej Strategii UE 2021-2027 pochodzące z Wieloletnich Ram Finansowych UE 2021-2027, Europejskiego Instrumentu na Rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności, Mechanizmów Finansowych EOG 2022-2028 oraz -innych dostępnych dla samorządów terytorialnych środków publicznych krajowych i europejskich, ✓ większe zapotrzebowanie na zdrową/certyfikowaną żywność.	✓ zwiększające się koszty gospodarowania odpadami ✓ wystąpienie nieprzewidzianych klęsk żywiołowych ✓ wysokie koszty stworzenia i utrzymania miejsc pracy.

SFERA PRZESTRZENNA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
✓ walory krajobrazowe, ✓ duża lesistość, ✓ czyste powietrze, ✓ korzystne położenie gminy, ✓ rozbudowana sieć wodociągowa.	✓ mała ilość dróg asfaltowych i chodników, ✓ brak sieci gazyfikacji, ✓ nie funkcjonowanie komunikacji zbiorowej na terenie gminy, ✓ bardzo mała ilość przyłączy do sieci kanalizacji.
SZANSE	ZAGROŻENIA
✓ montaż systemów źródeł odnawialnych energii, ✓ pomocnicze środki finansowe w formie dotacji w nowej Strategii UE 2021-2027 pochodzące z Wieloletnich Ram Finansowych UE 2021-2027, Europejskiego Instrumentu na Rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności, Mechanizmów Finansowych EOG 2022-2028 oraz innych dostępnych dla samorządów terytorialnych środków publicznych krajowych i europejskich, ✓ utworzenie ścieżek rowerowych, ✓ rozwój infrastruktury drogowej oraz budowa chodników, ✓ utworzenie szlaków turystycznych.	✓ kolejne fale pandemii COVID-19 lub innych podobnych zagrożeń cywilizacyjnych, ✓ postępujące zanieczyszczenie środowiska.

Źródło: Opracowanie własne.

6. Strategiczne kierunki rozwoju

6.1. Wizja Rozwoju gminy Brąszewice

Gmina Brąszewice w 2030 r. to miejsce, w którym systematycznie następuje poprawa komfortu i jakości życia, to miejsce dynamicznie rozwijającego się rolnictwa, dużej aktywności obywatelskiej mieszkańców i rozwoju gospodarki lokalnej, przy zachowaniu dbałości o klimat i środowisko oraz mądrym korzystaniu z Funduszy Pomocowych UE i EOG oraz krajowych środków publicznych.

DEKLARACJA WIZJI GMINY BRĄSZEWICE NA LATA 2022-2030:

Budując swój obraz przyszłości gmina Brąszewice opiera swoje działania strategiczne na sformułowanej w 2021r. „Diagnozie Sytuacji Społecznej, Gospodarczej i Przestrzennej Gminy Brąszewice”, a w praktycznych działaniach kieruje się zasadami zrównoważonego rozwoju i wykorzystuje jak najszerszej partycypację społeczną oraz aktywność obywatelską mieszkańców sołectw.

6.2. Misja Rozwoju gminy Brąszewice

Misją gminy Brąszewice jest budowanie społecznej, gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej INNOWACYJNEJ DROGI ROZWOJU, poprzez wykorzystywanie swojego potencjału rolniczego, walorów turystycznych oraz aktywności i przedsiębiorczości obywateli, która ma służyć transparentnemu rozwojowi gminy Brąszewice, tworzeniu nowych miejsc pracy, zwiększaniu dostępności do podstawowej infrastruktury i usług publicznych oraz niwelowaniu występujących różnic cywilizacyjnych – równomiernie w odniesieniu do wszystkich sołectw.

DEKLARACJA MISJI GMINY BRASZEWICE NA LATA 2022-2030:

Gmina Brąszewice podejmie zdecydowane działania związane z pozyskiwaniem jak największych środków finansowych z funduszy UE 2021-2027 oraz innych dostępnych krajowych i europejskich środków publicznych na przedsięwzięcia inwestycyjne i społeczne, we wszystkich sferach swojej działalności, ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa, środowiska, rozwoju gospodarczego, infrastruktury i usług publicznych. Będzie prowadzona, także szeroka akcja informacyjna i doradcza dla innych beneficjentów z terenu gminy, którzy mogą samodzielnie aplikować o europejskie i krajowe środki pomocowe. Dotyczy to głównie rolników, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, parafii i jednostek samorządu terytorialnego.

6.3. Cel główny

Innowacyjne, efektywne i odpowiedzialne społecznie – wykorzystywanie posiadanych przez gminę Brąszewice zasobów endo i egzogenicznych w celu zapewnienia zrównoważonego, trwałego i równomiernie obejmującego wszystkie sołectwa rozwoju społecznego, gospodarczego, przestrzennego i środowiskowego, służące także zapewnieniu komfortu, wysokiej jakości życia oraz dostępu do infrastruktury i usług publicznych wszystkim mieszkańcom gminy.

7. Obszary tematyczne, priorytetowe, kierunki działań

7.1. Gospodarczy

CEL STRATEGICZNY:

Promocja przedsiębiorczości lokalnej i konkurencyjności gospodarki.

Kierunki działań:

1. Wyznaczenie terenów pod inwestycje.
2. Wspieranie lokalnych przedsiębiorców i zachęcanie ich do innowacyjnych rozwiązań.
3. Tworzenie sprzyjających warunków do rozpoczęcia działalności gospodarczej, zapewnienie wsparcia instytucjonalnego oraz pomoc i ułatwienie dostępu do informacji o możliwościach pozyskania środków na utworzenie lub rozwój firmy.
4. Podejmowanie działań skutkujących polepszeniem sytuacji na lokalnym rynku pracy m.in. poprzez organizację doradztwa zawodowego, analizy rynku pracy.
5. Doradztwo w zakresie pozyskiwania dofinansowań dla przedsiębiorców lokalnych oraz na rozwój gospodarstw rolnych.
6. Podjęcie starań na rzecz otwarcia w gminie skupu produktów rolnych.
7. Promocja rolnictwa ekologicznego.
8. Stworzenie zakładki na stronie urzędu gminy, w której będą publikowane informacje dla lokalnych przedsiębiorców.

7.2. Społeczny

CEL STRATEGICZNY:

Budowa lokalnego kapitału społecznego opartego o równość szans i społeczeństwo obywatelskie.

Kierunki działań:

1. Wspieranie aktywizacji zawodowej mieszkańców.
2. Wypracowanie oferty spędzania czasu wolnego dla młodzieży, utworzenie miejsc spotkań dla osób starszych.
3. Poprawa przepływu informacji na temat wydarzeń kulturalnych, społecznych, sportowych, rekreacyjnych na terenie gminy.

4. Rozwój opieki nad dziećmi poprzez utworzenie żłobka i rozbudowę sieci przedszkoli.
5. Lepszy dostęp do służby zdrowia w zakresie specjalistycznej opieki medycznej oraz programów profilaktycznych.
6. Promowanie aktywnego stylu życia, kultury fizycznej wśród osób w różnym wieku.
7. Remonty remiz strażackich i budynków służących lokalnej społeczności.
8. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, w tym m.in. przez udzielanie pomocy żywnościowej.
9. Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
10. Stworzenie mechanizmów pomocowych, które zachęcą ludzi młodych do trwałego zamieszkania w gminie.
11. Rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych i z niepełnosprawnościami.
12. Rozwój budownictwa komunalnego.
13. Rozwój usług szerokopasmowych oraz cyfryzacja usług samorządowych.
14. Rozwój umiejętności cyfrowych.

7.3. Gospodarka Przestrzenna, Środowisko i Infrastruktura Techniczna

CEL STRATEGICZNY:

Mądre gospodarowanie przestrzenią i dbałość o jakość środowiska, krajobraz i dostępność infrastruktury.

Kierunki działań:

1. Budowa ujęć wodnych i rozbudowa sieci wodociągowej.
2. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej.
3. Rozwój sieci gazowej.
4. Zachęcanie mieszkańców do dbania o estetykę budynków i przestrzeni prywatnych.
5. Rozwój sieci drogowej m.in. przez budowę dróg, chodników, parkingów, barier ochronnych, przejść dla pieszych oraz modernizację przystanków autobusowych.
6. Stworzenie ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych (np. nordic walking, rowerowe).
7. Podniesienie estetyki i poprawa stanu technicznego budynków komunalnych i użyteczności publicznej, w tym strażnic i świetlic OSP, budynków szkolno-przedszkolnych.
8. Ochrona zabytków.
9. Rewitalizacja obszarów wiejskich.

10. Rozwój infrastruktury rekreacyjnej przez budowę i rozbudowę placów zabaw, skateparków, siłowni zewnętrznych.
11. Podjęcie starań na rzecz organizacji komunikacji wewnętrznej na terenie gminy.
12. Edukacja ekologiczna.
13. Odbudowa naturalnej retencji i promocja małej retencji.
14. Zaopatrzenie gminy w większą ilość pojemników na selektywną zbiórkę odpadów.
15. Poprawa efektywności energetycznej budynków oraz rozwój odnawialnych źródeł energii.
16. Program utylizacji wyrobów azbestowych.
17. Dbłość o wyznaczone na terenie gminy obszary chronione i dalszy rozwój terenów chronionych będących w kompetencji gminy.
18. Wzbogacanie przestrzeni publicznych o atrakcyjnie zaaranżowane tereny zielone.

7.4. Oświata, Kultura i Turystyka

CEL STRATEGICZNY:

Nowoczesne kształcenie połączone z budową patriotyzmu lokalnego oraz działaniami w obszarze kultury i turystyki na terenie gminy.

Kierunki działań:

1. Organizacja cyklicznych imprez kulturalnych i sportowych przy współpracy z innymi podmiotami czy grupami nieformalnymi.
2. Rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej dla dzieci, młodzieży oraz osób starszych.
3. Kontynuowanie cyklicznych wydarzeń organizowanych w gminie.
4. Wspieranie artystów i twórców ludowych.
5. Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych oraz poprawa dostępności do nowoczesnych technologii w szkołach.
6. Rozbudowa Domu Kultury i bibliotek.
7. Rozwój infrastruktury turystycznej, zwłaszcza małej architektury ukierunkowanej na turystykę rowerową oraz szlaków turystycznych pieszych i rowerowych.
8. Zrównoważone wykorzystanie zasobów przyrodniczych, w tym obszarów chronionych, dla rozwoju turystyki i rekreacji.

7.5. Partnerstwo i współpraca

CEL STRATEGICZNY:

Wspieranie aktywności lokalnej.

Kierunki działań:

1. Propagowanie utworzenia Kół Gospodyń Wiejskich i współpracy mieszkańców.
2. Wzmocnienie współpracy społecznej, gospodarczej, środowiskowej i przestrzennej z ościennymi gminami oraz wśród różnych podmiotów działających w gminie.
3. Organizacja systemu doradztwa dla organizacji pozarządowych w zakresie rozwijania i finansowania ich działalności statutowej.
4. Wspieranie działalności jednostek OSP w gminie.
5. Działania na rzecz częstszego korzystania z partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP).

8. Obszar strategicznej interwencji w ujęciu regionalnym

W gminie nie wyznaczono obszaru strategicznej interwencji. Jednak w obecnie obowiązującej strategii rozwoju regionu gminy województwa zostały włączone do kilku takich obszarów na poziomie regionalnym.

Obszarami strategicznej interwencji według Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 są:

- Obszar zagrożony trwałą marginalizacją (7 gmin wyznaczonych z poziomu województwa łódzkiego),
- Obszar walorów turystyczno-środowiskowo-rolnych (94 gmin),
- Obszar transformacji górniczo-energetycznej (35 gmin),
- Miejskie Obszary Funkcjonalne (77 gmin).

Gmina Brąszewice wraz z 93 gminami wpisuje się w Obszar Zielonej Gospodarki. Ten obszar obejmuje gminy, które mają wysoki potencjał rozwoju turystyki, pełnią funkcje rolniczą i przyrodniczą. Założeniami obszaru zielonej gospodarki jest to, że w gminach o wysokim potencjale rolnictwa powinny być jak najbardziej chronione grunty rolne, prowadzona racjonalna gospodarka rolna wraz z odpowiednią selekcją upraw zgodnie z warunkami środowiskowymi, wykorzystywaniem potencjału rolniczego, odpowiednim stosowaniem nawożenia oraz środków ochrony roślin. Istotne z perspektywy zwiększenia opłacalności produkcji rolnej jest wprowadzenie nowych technologii, ulepszenie struktury gospodarstw rolnych, inwestowanie we wzrost produktywności, współpraca rolników, zarówno pomiędzy sobą, jak i z branżami, zajmującymi się przetwórstwem, targowiskami. Na obszarach, które są blisko położone obszarów chronionych należy skupić się na prowadzeniu gospodarstw zgodnie z system zrównoważonego rolnictwa, produkcji żywności ekologicznej i wysokiej jakości. Istotnym zadaniem jest wsparcie działań, które umożliwiają dywersyfikację gospodarczą na tych obszarach. Dywersyfikacja powinna się wiązać z rozwojem turystyki, wsparciem bazy turystycznej, rozbudową szlaków turystycznych, rowerowych.

Rozwój funkcji rolniczej i turystycznej zapewniony powinien być m.in. poprzez działania związane z ochroną oraz poprawą jakości środowiska, wzmocnieniem odporności obszaru zarówno na zmiany klimatu, jak i zagrożenia naturalne. Działania tego typu będą wymagały zwiększenia zdolności retencyjnych zlewni, a w tym wprowadzenia zalesień, zakrzewień, zadrzewień, budowy oraz modernizacji zbiorników wodnych, rozwoju systemów

melioracyjnych, odtwarzania oczek wodnych, mokradeł, wyszukiwanie rozwiązań, które są ukierunkowane na ochronę środowiska.

Rysunek 1 Obszar Zielonej Gospodarki w województwie łódzkim.

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, s. 102.

9. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Brąszewice oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Gmina Brąszewice położona jest w zachodniej części powiatu sieradzkiego. Tworzy ją 20 sołectw. Na 55% terenu Gminy Brąszewice znajduje się Brąszewicki Obszar Chronionego Krajobrazu, co jest ważnym elementem kształtującym przestrzeń gminy. Na terenie Leśnictwa Błota funkcjonuje rezerwat przyrody „Jaźwiny”, który znajduje się na pow. 3,86 ha. Generalnie jednak gmina posiada charakter rolniczy.

Obszary zabudowane na terenie Gminy Brąszewice to przede wszystkim zabudowa jednorodzinna, tereny usług publicznych, tereny przystosowane do sportu i rekreacji, tereny obsługi hodowlanej. Gmina Brąszewice nie posiada planu zagospodarowania przestrzennego. Podczas planowania nowej zabudowy na terenie Gminy Brąszewice głównym celem powinno być przede wszystkim racjonalne wykorzystanie przestrzeni. Rozwój i rozrost gminy powinien być uzależniony od potencjału demograficznego danej miejscowości i przebiegać etapowo. Wszystkie przyjęte rozwiązania powinny na pierwszym miejscu zapewnić ochronę ładu przestrzennego, zachowywać przy tym harmonię przestrzenną oraz proporcje w zabudowie. Ważnym elementem zagospodarowania przestrzennego jest zaopatrzenie gminy w infrastrukturę techniczną, która pozwoli podnieść poziom jakości życia mieszkańców.

Główną funkcją w obrębie gminy będzie funkcja rolnicza. Uzupełnienie do niej może stanowić funkcja turystyczna - w szczególności w kontekście rozwoju turystyki rowerowej czy pieszej.

Zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Brąszewice, polityka przestrzenna opiera się na następujących zasadach:

1) w zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego:

- lasy i obszary chronione: prowadzenie zadań zachowawczych pielęgnacyjnych, zapewnienie bioróżnorodności, zakaz wyrębu drzew, zakaz melioracji i zmiany stosunków wodnych, zakaz zainwestowania poza miejscami wskazanymi w suikzp, ochrona gatunków fauny i flory, dolesienia, urządzenie miejsc zatrzymań dla turystów w pobliżu miejsc widokowych i krajobrazowych,
- wody podziemne: zakaz zrzutu ścieków do rowów melioracyjnych, budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji, ochrona potencjału ekologicznego dolin, rzek i cieków, propagowanie rolnictwa ekologicznego,

- ochrona powietrza atmosferycznego: stworzenie warunków do zastąpienia ogrzewania węglowego ogrzewaniem na paliwa ekologiczne,
- ochrona przed hałasem: zabezpieczenie naturalne szlaków komunikacyjnych;

2) w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego: ochrona istniejących zasobów kulturowych, włączanie ich do życia kulturowego i gospodarczego gminy poprzez racjonalne działania, pozyskiwanie środków pozabudżetowych na renowację, restaurację i rewaloryzację zasobów kulturowych, uzgadnianie działań inwestycyjnych prowadzonych w pobliżu obiektów zabytkowych oraz w obrębie strefy ochrony archeologicznej doliny Łużycy z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków;

3) w zakresie infrastruktury technicznej:

- gospodarka wodna: rozbudowa sieci wodociągowej, utrzymanie sprawności systemów wodociągowych,
- gospodarka ściekowa: budowa oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnej, budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków,
- zaopatrzenie gminy w gaz przewodowy: opracowanie koncepcji gazyfikacji gminy,
- zapatrzenie gminy w energię elektryczną: utrzymanie i modernizacja istniejącego układu energetycznego, rozbudowa elementów układu energetycznego dla terenów rozwojowych,
- telekomunikacja: budowa linii światłowodowych,
- drogi: działania zmierzające do utrzymania w należytym stanie dróg powiatowych i gminnych, modernizacja istniejących dróg;

4) w zakresie rolnictwa: ograniczenie przeznaczenia gleb o najwyższych klasach bonitacji pod cele inne niż rolnicze, intensyfikowanie zadrzewień przydrożnych i śródpolnych dla polepszenia mikroklimatu rolniczego i ograniczenia erozji gleb, dolesienia, realizacja poprawy retencji, promocja agroturystyki, rozwój usług dla rolnictwa, dopuszczenie w uzasadnionych przypadkach realizacji pojedynczych zagród i obiektów obsługi technicznej poza wyznaczonymi w suikzp miejscami;

5) w zakresie kształtowania zabudowy:

- budownictwo mieszkaniowe: utrzymuje się wszystkie tereny przeznaczone pod zabudowę obowiązującym suikzp,
- zabudowa letniskowa i rekreacyjna: w obrębie wskazanych w suikzp miejscowości,

W Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. z 2016 r., poz. 1967) w obrębie gminy Brąszewice wyodrębniono 2 jednolite części wód podziemnych i 5 jednolitych części wód powierzchniowych. Przypisano im następujące oceny stanu wód oraz poziom ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego:

- RW600017183149 Myja: stan wód zły, ryzyko nieosiągnięcia celu środowiskowego - zagrożona,
- RW600017184389 Łużyca: stan wód dobry, ryzyko nieosiągnięcia celu środowiskowego - niezagrożona,
- RW6000101843929 Żurawka: stan wód zły, ryzyko nieosiągnięcia celu środowiskowego - zagrożona,
- RW600016184689 Pokrzywnica: stan wód dobry, ryzyko nieosiągnięcia celu środowiskowego - niezagrożona
- RW60001018467 Trojanówka do Pokrzywnicy: stan wód zły, ryzyko nieosiągnięcia celu środowiskowego - zagrożona.

Jednolite części wód podziemnych są w dobrym stanie chemicznym i ilościowym, w związku z czym nie są zagrożone ani nie określono dla nich żadnych odstępstw w realizacji celów środowiskowych. Na terenie gminy nie występują jeziora będące jednolitymi częściami wód powierzchniowych.

W II aktualizacji *Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* wymieniono następujące jednolite części wód wraz z informacjami o celach środowiskowych i ryzyku ich nieosiągnięcia:

Tabela 2. Jednolite części wód na obszarze gminy Brąszewice.

Jednolite części wód	Stan aktualny	Cel środowiskowy	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
JCWP			
PLRW600010183149 - Myja	umiarkowany potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, zły stan wód	umiarkowany potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny	zagrożona

PLRW600010184389 - Łużyca		słaby stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	
PLRW6000101843929 - Żurawka	-	umiarkowany stan ekologiczny, zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	
PLRW600016184689 - Pokrzywnica	-	słaby stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej stanu dobrego lub dobry	
PLRW60001018467 - Trojanówka do Pokrzywnicy	-	umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, zły stan wód		
JCWPd				
GW600081		dobry stan chemiczny i ilościowy	dobry stan chemiczny i ilościowy	niezagrożona
GW600082				

Źródło: opracowanie własne na podstawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (II aktualizacja).

W Planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry oraz jego przygotowywanej i poddawanej właśnie procedurze konsultacji społecznych aktualizacji, nie przewidziano żadnych działań na terenie gminy Brąszewice.

Plan utrzymania wód w regionie wodnym Warty przewiduje szereg działań dla niektórych z ww. jednolitych części wód powierzchniowych:

Tabela 3. Działania planowane w obrębie JCWP występujących na terenie gminy Brąszewice.

JCWP	Planowane działania	Uzasadnienie
PLRW600017183129 Myja	usuwanie krzewów i zatorów, lokalne usuwanie namułu, naprawa umocnień z kieszek faszynowych	zapewnienie właściwego funkcjonowania urządzeń wodnych melioracji szczegółowych, ochrona przed

		powodzią, zapewnienie warunków korzystania z wód
PLRW600017184389 Łużyca	usuwanie krzewów i drzew, odmulanie i usuwanie zatorów	umożliwienie swobodnego przepływu wód i lodu, zapewnienie swobodnego odpływu wód z urządzeń melioracji wodnych szczegółowych
RW6000101843929 Żurawka	usuwanie krzewów, zatorów i namułu	zapewnienie właściwego funkcjonowania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, ochrona przed powodzią, zapewnienie należytego stanu urządzeń wodnych
RW600016184689 Pokrzywnica	usuwanie drzew i krzewów, usuwanie zatorów oraz usuwanie namułów i rumoszu, remont lub konserwacja urządzeń wodnych	zapewnienie regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa, terenów zabudowanych, przemysłowych, dróg, mostów, infrastruktury technicznej
RW60001018467 Trojanówka do Pokrzywnicy	usuwanie drzew i krzewów, usuwanie zatorów oraz usuwanie namułów i rumoszu	

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Planu utrzymania wód w regionie wodnym Warty*.

W *Planie przeciwdziałania skutkom suszy* przyjętym Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r., wskazano, że - w ujęciu dorzeczy - najwyższe zagrożenie występowania silnych deficytów opadu (susza atmosferyczna) występuje na obszarze m.in. styku województwa łódzkiego i wielkopolskiego, gdzie dominuje najwyższa klasa zagrożenia o wartości KBW mniejszej niż -150 mm¹. Teren gminy znajduje się na obszarze o zagrożeniu suszą rolniczą w stopniu ekstremalnym. Zagrożenie suszą hydrologiczną ma charakter umiarkowany. Do Planu nie wpisano żadnych inwestycji do realizacji na terenie gminy Brąszewice. Natomiast generalnie dla jednostek samorządu terytorialnego wskazuje następujący katalog działań:

- wdrożenie metod technicznych i nietechnicznych spowalniających odpływ wód z terenów rolniczych,

¹ *Plan przeciwdziałania skutkom suszy*, s. 24.

- opracowanie analizy potrzeb i możliwości zwiększenia retencji na gruntach leśnych oraz przyjęcie do realizacji wskazanych w analizie możliwych rozwiązań,
- zintegrowane zarządzanie wodami opadowymi w oparciu o techniki zagospodarowania opadu w miejscu jego wystąpienia,
- budowa obiektów hydrotechnicznych, a tym samym umożliwienie kontroli obiegu wody za pomocą sztucznych zbiorników wodnych lub ziemnych stawów wyłącznie na obszarach, na których nie jest możliwe zastosowanie działań korzystniejszych z punktu widzenia ochrony środowiska,
- uwzględnienie tematyki suszy hydrologicznej i hydrogeologicznej w ramach planów zarządzania kryzysowego szczebla gminnego,
- tworzenie wraz z wymaganą infrastrukturą alternatywnych ujęć wód lub ich modernizacja na cele zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, z wykorzystaniem wód podziemnych,
- stworzenie procedur w zakresie zapewnienia zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi w przypadku, gdy dotrzymanie ciągłości usług i odpowiednich parametrów dostarczanej przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne nie jest możliwe lub doznaje ograniczeń w związku z występowaniem zjawiska suszy hydrologicznej lub hydrogeologicznej.

Zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej należy promować i w pierwszej kolejności rozważać działania zakładające naturalne metody retencji, a budowa retencji sztucznej to działanie ostatecznego wyboru, gdy przeanalizowano wszystkie możliwe warianty, bardziej korzystne ze środowiskowego punktu widzenia. Planowanie nowych działań inwestycyjnych w gospodarce wodnej musi być poprzedzone szeregiem analiz, a procedury muszą być zgodne z aktualnie obowiązującymi przepisami środowiskowymi oraz adekwatne do potrzeb w zakresie kształtowania retencji. Wszelkie działania będą uwzględniały zapisów planów zarządzania ryzykiem powodziowym i planu przeciwdziałania skutkom suszy.

Wstępna ocena ryzyka powodziowego oraz mapy zagrożenia i ryzyka powodziowego wskazują na brak możliwości wystąpienia powodzi w obrębie gminy Brąszewice (gmina znajduje się poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi oraz poza obszarem narażonym na zalanie w przypadku całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego). Nie jest to jednak jednoznaczne z faktem, że tereny przy przepływających przez teren gminy rzekach nie są narażone na wystąpienie powodzi i podtopień. Dlatego możliwość wystąpienia negatywnego

oddziaływania wód w sąsiedztwie tych rzek będzie uwzględniana przy projektowaniu konkretnych inwestycji oraz zostanie zachowana dbałość o ich odpowiednie zabezpieczenie.

10. Zgodność „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030” z założeniami dokumentów wyższego rzędu

Zgodność „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030” z założeniami dokumentów wyższego rzędu polega na tym, aby dokumenty dotyczące danej gminy były zgodne z obowiązującymi aktami prawnymi na poziomie krajowym i międzynarodowym (UE). Dodatkowo wszystkie dane nie mogą być rozbieżne i przeczyć celom dokumentów strategicznych, które zostały przygotowane na poziomie regionu, czy kraju. W związku z takimi wymogami opracowując strategię gminy Brąszewice sprawdzano ich zgodność razem z podstawowymi aktami prawnymi, które obowiązują w Polsce w okresie przygotowywania dokumentu. Przede wszystkim były brane pod uwagę dane przedsięwzięcia, które zostały zawarte w planie, jako te do realizacji. Wszystkie analizy opierały się na dopasowaniu zgodności razem z dokumentami, które dotyczą działania samorządu gminnego, który odpowiada za wdrażanie strategii oraz innych specjalistycznych aktów potrzebnych do rozwoju gminy. Niniejsza Strategia jest zgodna z dokumentami strategicznymi na poziomie regionalnym, krajowym oraz ponadnarodowym:

✓ AGENDA 21

Dokument przyjęty na Szczycie Ziemi - Konferencji Narodów Zjednoczonych "Środowisko i Rozwój" (UNCED) – w Rio de Janeiro, w czerwcu 1992 r. Stanowi zbiór zaleceń i wytycznych dla działań dotyczących ochrony i kształtowania środowiska życia człowieka, które powinny być podejmowane na przełomie XX i XXI w. w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju. Agenda 21 składa się z czterech części:

1. Zagadnienia społeczne i ekonomiczne;
2. Problemy ochrony i gospodarowania zasobami naturalnymi w ujęciu eko-rozwoju;
3. Kwestie roli głównych grup społecznych i konieczności wzmocnienia ich roli w realizacji Agendy 21;
4. Możliwości realizacyjne poszczególnych zadań i zaleceń.

✓ STRATEGIA NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEGO ROZWOJU DO ROKU 2020 (Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 r.)

Została przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. SOR jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020. Jest kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Dokument ten stanowi rozwinięcie i operacjonalizację tzw. Planu Morawieckiego, w którym

została sformułowana nowa wizja i model rozwoju kraju będące odpowiedzią na wyzwania stojące przed polską gospodarką. Wyzwania te określono formułą pięciu pułapek rozwojowych: średniego dochodu, braku równowagi, przeciętnego produktu, demograficznej oraz słabości instytucjonalnej. Niezależnie od nich za bariery dla rozwoju Państwa uznano rozwarstwienie społeczne i utrzymujące się zróżnicowania przestrzenne w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego.

Strategia określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym w perspektywie roku 2020 i 2030. SOR przedstawia nowy model rozwoju – rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony. Jest on oparty o indywidualny potencjał terytorialny, inwestycje, innowacje, rozwój, eksport oraz wysoko przetworzone produkty. Nowy model rozwoju zakłada odchodzenie od dotychczasowego wspierania wszystkich sektorów/branż na rzecz wspierania sektorów strategicznych, mogących stać się motorami polskiej gospodarki. Jego fundamentalnym wyzwaniem jest przebudowanie modelu gospodarczego tak, żeby służył on całemu społeczeństwu.

Strategia wyznacza również cele szczegółowe:

- Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną (obszary: Reindustrializacja, Rozwój innowacyjnych firm, Małe i średnie przedsiębiorstwa, Kapitał dla rozwoju, Ekspansja zagraniczna);
- Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony (obszary: Spójność społeczna, Rozwój zrównoważony terytorialnie);
- Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu (obszary: Prawo w służbie obywatelom i gospodarce, Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, E-państwo, Finanse publiczne, Efektywność wykorzystania środków UE).

✓ **KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030**

Dokument przedstawia cele polityki regionalnej oraz działania i zadania, jakie do ich osiągnięcia powinien podjąć rząd, samorządy: wojewódzkie, powiatowe i gminne oraz pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji tej polityki w perspektywie roku 2030. KSRR 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia ta jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno

przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Odegra on w nadchodzących latach ważną rolę w procesie programowania środków publicznych, w tym funduszy UE.

Dokument wyznacza cel główny oraz trzy cele szczegółowe. Cel główny to efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Cele szczegółowe:

- Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;
- Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;
- Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

✓ **STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO 2030**

W ramach dokumentu przewidziane są cele strategiczne, cele operacyjne oraz kierunki działań, które zostaną w perspektywie do roku 2030 wdrożone na terenie województwa. W Strategii wskazano trzy cele strategiczne w ramach trzech sfer: gospodarczej, społecznej i przestrzennej:

- Nowoczesna i konkurencyjna gospodarka,
- Obywatelskie społeczeństwo równych szans,
- Atrakcyjna i dostępna przestrzeń.

Sfera Gospodarcza- Cel strategiczny: Nowoczesna i konkurencyjna gospodarka:

Cel operacyjny 1.1. Zwiększenie potencjału badawczego i innowacyjnego

Kierunki działań:

- Rozwój sfery B+R, szczególnie na rzecz inteligentnych specjalizacji,
- Intensyfikacja współpracy między sferą B+R a przedsiębiorcami,
- Rozwój regionalnych inteligentnych specjalizacji,
- Wykorzystanie istniejących i kształtujących się potencjałów stymulujących rozwój gospodarczy.

Cel operacyjny 1.2. Podnoszenie jakości kapitału ludzkiego

Kierunki działań:

- Zwiększenie atrakcyjności uczelni w województwie łódzkim,
- Upowszechnienie kształcenia zawodowego i ustawicznego,
- Aktywizacja osób nieaktywnych zawodowo i bezrobotnych,

-Rozwój kompetencji kluczowych.

Cel operacyjny 1.3. Wsparcie rozwoju MŚP

Kierunki działań:

- Zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw,
- Wspieranie usieciowienia MŚP,
- Poprawa efektywności i sprawności działania IOB

Cel operacyjny 1.4. Rozwój sektora rolnego i zwiększenie jego konkurencyjności

Kierunki działań:

- Zwiększenie efektywności i opłacalności produkcji rolnej,
- Utrzymanie wysokiego poziomu jakości produktów rolno-spożywczych.

Sfera Społeczna- Cel strategiczny: Obywatelskie społeczeństwo równych szans

Cel operacyjny 2.1. Rozwój kapitału społecznego

Kierunki działań:

- Budowa zaufania społecznego, rozwijanie postaw społecznych i obywatelskich, promowanie wartości rodzinnych,
- Zwiększenie uczestnictwa w kulturze i rozwój usług kultury,
- Rozwój sektora sportu, turystyki i rekreacji,
- Wzmacnianie tożsamości regionalnej i lokalnej.

Cel operacyjny 2.2. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców

Kierunki działań:

- Podniesienie świadomości prozdrowotnej i wzmocnienie działań profilaktycznych,
- Poprawa dostępności i jakości usług ochrony zdrowia,
- Poprawa dostępności w zakresie opieki długoterminowej i psychiatrycznej.

Cel operacyjny 2.3. ograniczenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego

Kierunki działań:

- Wsparcie dla rodzin i osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem,
- Rozwój placówek i usług świadczonych przez lokalne środowiska (deinstytucjonalizacja usług),
- Rozwój ekonomii społecznej i solidarnej

Sfera przestrzenna- Cel strategiczny: Atrakcyjna i dostępna przestrzeń

Cel operacyjny 3.1. Adaptacja do zmian klimatu i poprawa jakości zasobów środowiska

Kierunki działań:

- Poprawa jakości powietrza,

- Ochrona zasobów wód oraz poprawa ich jakości,
- Przeciwdziałanie skutkom suszy i zmniejszanie niedoborów wody,
- Ograniczanie skutków zjawisk ekstremalnych.

Cel operacyjny 3.2. Ochrona i kształtowanie krajobrazu

Kierunki działań:

- Ochrona wartości i kształtowanie dziedzictwa kulturowego,
- Ochrona i wykorzystanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych,
- Rewaloryzowanie, poszerzenie i wzbogacenie przestrzeni o atrakcyjnie zaaranżowane tereny zieleni.

Cel operacyjny 3.3. Zwiększenie dostępności transportowej

Kierunki działań:

- Zwiększenie dostępności drogowej województwa,
- Włączenie w system szybkich połączeń kolejowych,
- Zwiększenie dostępności lotniczej województwa,
- Stworzenie atrakcyjnej i konkurencyjnej oferty przewozowej publicznym transportem zbiorowym,
- Zwiększenie intermodalności transportu towarowego i rozwoju usług logistycznych.

Cel operacyjny 3.4. Nowoczesna energetyka w województwie

Kierunki działań:

- Rozwój strategicznego systemu elektroenergetycznego,
- Rozwój strategicznego systemu gazowego.

Cel operacyjny 3.5. Racjonalizacja gospodarki odpadami

Kierunki działań:

- Rozwój infrastruktury w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym,
- Zmniejszanie negatywnego wpływu odpadów na środowisko,
- Poprawa skuteczności oczyszczania województwa z azbestu.

Cel operacyjny 3.6. Zwiększenie dostępności do usług teleinformatycznych

Kierunki działań:

- Rozwój przewodowej i bezprzewodowej infrastruktury teleinformatycznej,
- Rozwój, wdrażanie, upowszechnianie nowoczesnych e-usług.

Cel horyzontalny to efektywnie i odpowiedzialnie zarządzane województwo. Wszystkie działania podejmowane przez Samorząd Województwa prowadzą do zrównoważonego rozwoju w całym województwie.

11. System wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030”

Bardzo ważnym wymogiem stawianym dokumentom strategicznym na etapie ich wdrażania jest wewnętrzny system monitorowania i ewaluacji postępów w tym wdrażaniu oraz osiąganiu założonych celów. Poniżej przedstawiona jest procedura monitoringu i ewaluacji Strategii.

1. Pozyskiwanie i dokumentowanie danych	Zakres monitoringu
2. Weryfikacja i gromadzenie danych	
3. Edycja wskaźników i porównanie z wartościami planowanymi	
4. Wykorzystanie badań opinii mieszkańców, opracowanie raportów	
5. Wnioskowanie na podstawie wskaźników monitoringu oraz badań opinii mieszkańców. Ewentualnie przeprowadzenie dodatkowych badań.	Zakres ewaluacji
6. Udostępnianie wyników ewaluacji (analiz wskaźnikowych, wniosków i rekomendacji).	
7. Weryfikacja/aktualizacja.	Wykorzystanie wyników ewaluacji
8. Konsultowanie i akceptacja aktualizacji Strategii.	
9. Realizacja Strategii Rozwoju Gminy	

Założenia wdrożenia Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice

Strategia Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030 jest dokumentem kierunkowym, opracowanym z udziałem strony społecznej. Pozostałe dokumenty, takie jak plany czy programy niższego rzędu funkcjonujące na terenie Gminy Brąszewice powinny być dostosowane do niniejszego dokumentu.

System zarządzania strategicznego można przedstawić na trzech poziomach:

1) Poziom organizacyjny

System zarządzania Strategią musi być sprzężony z pozostałymi planami i programami gminy, ponieważ w nich zostały uszczegółowione zadania wyznaczone do realizacji zamierzeń strategii. Zadania realizacyjne wskazane w strategii dotyczą działań, które będą prowadzone przez lokalne władze, inne instytucje publiczne, sektor prywatny oraz pozarządowy. Zarządzanie strategiczne jest procedurą koordynowaną przez gminę.

Wdrożenie Strategii jest zależne od opracowania konkretnych programów i projektów w odpowiedzi na zdefiniowane cele i zadania realizacyjne. Ich przygotowanie, a następnie

wdrożenie będzie dokonywać się na podstawie decyzji podejmowanych przez Wójta Gminy Brąszewice lub osoby/jednostki upoważnione przez niego.

Do realizacji Strategii niezbędne będzie podejmowanie działań:

- samodzielnych przez gminę i jednostki podległe,
- samodzielnych przez instytucje publiczne inne niż gmina,
- samodzielnych przez podmioty sektora prywatnego,
- samodzielnych przez organizacje pozarządowe,
- indywidualnych przez mieszkańców i ich nieformalne grupy i środowiska,
- wspólnych z udziałem partnerów z różnych sektorów: publicznego, prywatnego i pozarządowego.

W okresie wdrażania strategii władze gminy będą występowały w różnych rolach, w tym jako:

- bezpośredni samodzielny realizator działań,
- inicjator i animator działań,
- uczestnik działań podejmowanych wspólnie z innymi partnerami instytucjonalnymi i społecznymi,
- wspierający organizacyjnie, technicznie i finansowo działania podejmowane przez partnerów instytucjonalnych i społecznych.

Wdrożenie strategii przez władze gminy wymaga stosowania operacyjnych narzędzi planistycznych takich jak np.:

- Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego,
- Wieloletnia Prognoza Finansowa
- Budżet Gminy,
- Programy i projekty operacyjne gminy,
- Aplikacje o zewnętrzne źródła finansowania
- Inne dokumenty strategiczne czy odwołujące się do bieżącego planowania, jak: Program współpracy Gminy Brąszewice z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie; Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, roczny Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, roczny Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Brąszewice, Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Brąszewice.

Pozwoli to na określenie przyjętych do realizacji przedsięwzięć wraz z poziomem zaangażowania środków własnych i zewnętrznych.

2) Poziom merytoryczny

Zarządzanie strategiczne na poziomie merytorycznym będzie prowadzone poprzez monitoring wartości wskaźników przypisanych do celów operacyjnych, które pośrednio będą wskazywały na poziom osiągnięcia celów strategicznych. Odpowiedzialność za osiąganie i monitorowanie poszczególnych wskaźników będzie przypisana do poszczególnych referatów i stanowisk wewnątrz struktury Urzędu, przy wzajemnej współpracy referatów. Efekty Strategii poprzez ewaluację będą odnosiły się również do korzyści społecznych i gospodarczych gminy. Wskaźniki realizacji Strategii będą pozyskiwane z następujących, istniejących źródeł:

- danych gromadzonych w referatach i jednostkach organizacyjnych gminy,
- budżetu zadaniowego,
- sprawozdawczości budżetowej,
- kontroli zarządczej,
- od innych podmiotów,
- statystyki publicznej.

3) Poziom społeczny

Istotny aspektem wspierającym realizację zadań zapisanych w Strategii jest komunikacja pomiędzy zróżnicowanymi partnerami społecznymi, zdolność radzenia sobie z różnicami interesów grup, wypracowywanie wspólnych stanowisk dla realizacji wspólnych przedsięwzięć. Na poziomie społecznym należy wprowadzić do zarządzania strategicznego głównie elementy upowszechniania informacji z realizacji Strategii. Ważne, aby liderzy społeczni uczestniczyli w procedurze ewaluacji Strategii oraz w kolejnych aktualizacjach dokumentu. Dla sprawnego przeprowadzenia procesu upowszechniania Strategii oraz lokalnych planów i programów operacyjnych, dokumenty te będą udostępniane na stronach internetowych Urzędu Gminy Brąszewice. Planowanie i wdrażanie Strategii w opisany powyżej sposób daje szansę świadomego wpływania na długookresowe procesy społeczne, gospodarcze, przyrodnicze i przestrzenne oraz zwiększy efektywność zarządzania rozwojem w kolejnych latach i ponad występującymi w środowisku lokalnym naturalnymi konfliktami interesów oraz będzie ważnym czynnikiem wzmacniającym kapitał społeczny gminy.

Strategia została opracowana i będzie realizowana zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju:

- 1) Zachowanie szansy dla przyszłych pokoleń na realizację ich potrzeb.
- 2) Poszanowanie zasobów ze względu na ich ograniczoność.
- 3) Harmonizowanie ekologicznych, społecznych i ekonomicznych celów rozwoju.
- 4) Długookresowe podejście do analizowania, planowania i urzeczywistniania celów rozwoju.

Monitorowanie i ewaluacja Strategii

Przedmiotem monitoringu jest interwencja publiczna wynikająca z realizacji zapisów Strategii i jej efekty, zaś ewaluacja obejmuje dodatkowo również kontekst społeczno-ekonomiczny w ocenie tych efektów. Motywem przeprowadzania monitoringu jest pozyskanie danych odnośnie realizacji celów operacyjnych i dokonywanie bieżących korekt w procesie wdrażania interwencji, podczas gdy w przypadku ewaluacji chodzi o formułowanie wniosków i rekomendacji mogących posłużyć udoskonalaniu zarówno danej interwencji, jak i innych działań, które będą prowadzone w przyszłości. Ewaluacja dostarcza informacji potrzebnych do rozwiązywania problemów, które nie mogą zostać zdiagnozowane jedynie w oparciu o monitoring.

Ewaluacja to obiektywna ocena rezultatu wdrażania Strategii, której celem jest dostarczenie rzetelnych i przydatnych informacji, służących wsparciu procesu decyzyjnego.

Celem systemu monitorowania i ewaluacji jest:

- ocenianie skuteczności Strategii,
- wczesne ostrzeżenie przed zagrożeniami,
- wykrywanie zbliżania się do momentów, w których następuje konieczność zmiany drogi rozwoju Gminy,
- dostarczenie informacji niezbędnych do ewaluacji i w konsekwencji podjęcia decyzji o aktualizacji całej Strategii lub niektórych jej części.

Zakres monitorowania i ewaluacji obejmuje:

- realizację Strategii,
- pozyskiwanie informacji do wskaźników oceniających stopień osiągnięcia celów operacyjnych,
- czynniki rozwojowe wewnętrzne i w otoczeniu, które w istotny sposób oddziaływały na dotychczasową realizację Strategii i wpływają na ewentualną potrzebę jej aktualizacji.

System monitoringu i ewaluacji będzie składał się z dwóch podsystemów:

- 1) Monitoringu obejmującego zbieranie i selekcjonowanie informacji, wskazanie jednostek odpowiedzialnych za pozyskiwanie, gromadzenie, przechowywanie i przetwarzanie informacji

niezbędnych do wyliczania wskaźników monitoringu. Ważne jest, aby informacje były zawsze aktualne, uporządkowane i dostępne dla zainteresowanych. Monitoring realizacji poszczególnych celów operacyjnych odbywać się będzie w oparciu o przypisane do nich mierzalne wskaźniki.

2) Ewaluacji obejmującego ocenę i interpretację zgromadzonych w podsystemie monitoringu danych. Podstawę ewaluacji stanowić będą dane pochodzące z monitoringu, tj. systematycznego badania procesu wdrażania Strategii oraz efektów podejmowanych działań. Sprawnie funkcjonujący i odpowiednio zaplanowany system monitoringu jest podstawowym warunkiem pozyskania rzetelnych danych umożliwiających dokonanie ewaluacji Strategii.

Monitoring Strategii

Monitoring będzie polegał na prowadzeniu w sposób ciągły obserwacji procesu realizacji Strategii, w tym rezultatów, jakie ona przynosi i będzie ważnym elementem zarządzania rozwojem gminy. Sprawnie funkcjonujący system monitoringu będzie podstawowym warunkiem pozyskania rzetelnych danych umożliwiających dokonanie oceny Strategii, w której cele strategiczne będą osiągane poprzez cele operacyjne z przypisanymi do nich zadaniami realizacyjnymi. Uzupełnieniem oceny opartej na wskaźnikach może być badanie opinii mieszkańców.

1) Źródła i częstotliwość pozyskiwania informacji

Niezbędne jest wykorzystywanie różnych źródeł informacji. Część informacji będzie pozyskiwana z istniejących systemów monitoringu i wyspecjalizowanych instytucji, w tym GUS. Ich zasoby informacyjne, zwłaszcza standardowo publikowane, mają jednak ograniczoną przydatność. Celowe będzie pozyskiwanie informacji z innych instytucji lub organizowanie badań (np. ankietowych).

2) Sposób gromadzenia, przetwarzania, porządkowania i przechowywania informacji
Gromadzenie danych dla potrzeb monitoringu będzie dokonywane przez referaty i jednostki organizacyjne Urzędu Gminy odpowiedzialne za prowadzenie monitoringu. Odpowiedzialność tych jednostek organizacyjnych będzie obejmowała: gromadzenie, weryfikację oraz przetwarzanie i przechowywanie danych odpowiednio do przypisanej grupy wskaźników. Jednostki odpowiedzialne będą wykorzystywały, jako źródła informacji cyklicznie przygotowywane w Urzędzie oraz jednostkach podległych dane sprawozdawcze odpowiednio do potrzeb przyjętych wskaźników. W przypadku wskaźników, dla których Urząd nie będzie dysponował danymi, jednostka odpowiedzialna pozyska te informacje ze źródeł zewnętrznych.

Badania przewidziane dla potrzeb monitoringu i ewaluacji będą odpowiednio uwzględnione w budżecie Gminy na podstawie wyników analizy rynku.

3) Zakres i częstotliwość sporządzania okresowych raportów oraz ich adresatów

Zakres raportów rocznych będzie obejmował wszystkie cele operacyjne oraz wskaźniki monitorowania. Raporty roczne wykorzystywane będą do bieżącego zarządzania Strategią przez wszystkie jednostki odpowiedzialne za realizację przypisanych im zadań. Raport okresowy będzie przedstawiany na stronie internetowej Urzędu Gminy. Może on stanowić część Raportu o stanie gminy.

W sytuacji wystąpienia ważnych, niedających się przewidzieć okoliczności zewnętrznych o charakterze społeczno-gospodarczym lub okoliczności wewnętrznych, może być opracowany raport doraźny na podstawie jednorazowej decyzji Wójta Brąszewic. Przeglądy doraźne swoim zakresem mogą objąć wszystkie obszary ujęte w Strategii (przegląd pełny) albo mogą mieć charakter przeglądu selektywnego, który będzie obejmował wybrany jeden lub kilka obszarów realizowanej Strategii. Rezultatem przeglądu doraźnego będzie raport zawierający oprócz części analitycznej wnioski i rekomendacje dotyczące potrzeby i zakresu ewentualnej aktualizacji Strategii. Dane zawarte w raportach okresowych z monitoringu będą udostępniane publicznie poprzez stronę internetową Urzędu Gminy.

W oparciu o wypracowane cele i kierunki działań zdefiniowano następujące wskaźniki monitoringu Strategii:

- liczba wydarzeń integrujących społeczność lokalną,
- liczba wyremontowanych obiektów użyteczności publicznej, w tym wykorzystywanych przez OSP,
- liczba osób korzystających z pomocy społecznej,
- liczba osób starszych i z niepełnosprawnościami, które skorzystały z usług opiekuńczych,
- długość nowej i zmodernizowanej sieci wodociągowej,
- długość nowej i zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej,
- długość nowych i zmodernizowanych dróg gminnych i chodników,
- powierzchnia nowych i zmodernizowanych przestrzeni służących sportowi i rekreacji,
- liczba przedsięwzięć z zakresu edukacji ekologicznej,
- ilość zutylizowanego azbestu,
- liczba wspartych organizacji pozarządowych lub innych grup (np. KGW).

Ewaluacja Strategii

Ewaluację definiuje się jako badanie społeczno-ekonomiczne, realizowane w celu oceny jakości i efektów wdrażanej Strategii. Ocena taka dokonywana jest w oparciu o wytyczne Komisji Europejskiej, obejmujące następujące kryteria:

- trafność (ang. relevance) - czy cele Strategii odpowiadają potrzebom beneficjentów (różnych grup mieszkańców, przedsiębiorców, turystów)?
- efektywność (ang. efficiency) - czy działania w ramach realizacji projektu są racjonalne z ekonomicznego punktu widzenia? Czy ponoszone koszty są proporcjonalne do osiągniętych efektów
- skuteczność (ang. effectiveness) - czy wdrażanie działań w ramach Strategii przyczynia się do realizacji założonych celów strategicznych
- użyteczność (ang. utility) - czy realizacja Strategii przyczynia się do lepszego zaspokojenia potrzeb beneficjentów i rozwiązywania zidentyfikowanych problemów? Czy beneficjenci faktycznie korzystają z efektów działań? Czy pojawiają się niepożądane, negatywne efekty uboczne realizowanych działań
- trwałość (ang. sustainability) - czy pozytywne skutki realizacji strategii mają charakter stały? Czy efekty działań będą trwałe?

Ewaluacja będzie polegała na analizie informacji uzyskanych z systemu monitoringu i badań opinii mieszkańców. Kryteriami oceny realizacji Strategii będą:

- osiągnięty poziom wskaźników celów operacyjnych wpływających na realizację celów strategicznych,
- poziom rozwiązywania problemów zidentyfikowanych w Strategii.

W ewaluacji wykorzystane zostaną dane pochodzące z podsystemu monitorowania, uwzględniające wskaźniki odnoszące się do celów operacyjnych. Drugi jego poziom obejmować będzie analizę wskaźników wykorzystanych przy opracowywaniu diagnozy strategicznej gminy, tj.:

- liczba mieszkańców z uwzględnieniem grup wiekowych (przedprodukcyjny, produkcyjny, poprodukcyjny),
- liczba bezrobotnych,
- liczba osób korzystających z pomocy społecznej,
- poziom czytelnictwa,
- % korzystających z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Badanie ewaluacyjne będzie prowadzone co 3 lata. Badanie ewaluacyjne będzie realizowane na podstawie danych dostarczonych z podsystemu monitoringu.

Na podstawie badań ewaluacyjnych, sporządzany będzie raport z ewaluacji Strategii. Okresowe raporty z ewaluacji będą opisywały stan realizacji Strategii w układzie narastającym. Raporty z ewaluacji będą udostępniane publicznie na stronie internetowej Urzędu Gminy.

Kluczowa dla sukcesu we wdrożeniu zapisów Strategii jest efektywna komunikacja samorządu z partnerami społeczno- gospodarczymi. Cele współpracy z partnerami społeczno-gospodarczymi to:

- 1) Zwiększenie udziału społeczności gminy w działaniach na rzecz realizacji celów Strategii, w szczególności poprawy warunków życia mieszkańców.
- 2) Zwiększenie poczucia tożsamości mieszkańców z gminą.
- 3) Zwiększenie poziomu zaufania mieszkańców do działań podejmowanych przez władze gminy. Współpraca z partnerami społeczno-gospodarczymi odbywać się będzie zgodnie z zasadami: pomocniczości, suwerenności stron, uczciwej konkurencji, efektywności, jawności, partnerstwa, respektowania odmiennych opinii na wspólne sprawy, prawa do krytyki.

Strategia Rozwoju Gminy będzie podlegała aktualizacji, jeżeli wymagać tego będzie sytuacja społeczna, gospodarcza lub przestrzenna gminy albo gdy będzie to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju województwa - zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym. Ponadto aktualizacja będzie dokonywana, jeśli taka konieczność wynikać będzie z ewaluacji.

12. Ramy finansowe realizacji i źródeł finansowania „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030”

Niniejsza „Strategia Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030”, opracowywana jest w okresie przemian społecznych, gospodarczych i cywilizacyjnych. Zarówno w wymiarze lokalnym, regionalnym, ogólnopolskim, jak również europejskim i światowym. Ta sytuacja spowodowana została obostrzeniami wprowadzonymi w wyniku pandemii COVID-19. Zakończyła się również perspektywa strategiczna Unii Europejskiej, przyjęta na lata 2014-2020. Aktualnie jesteśmy na etapie przygotowywania do wdrożenia nowej umowy Partnerstwa UE na lata 2021-2027, a także wdrożenia Krajowego Planu Odbudowy 2021-2027, który będzie finansowany z nowego instrumenty utworzonego przez Unię Europejską, czyli Europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności 2021-2027. W ramach Umowy Partnerskiej realizowana, będzie Polityka Spójności w ramach, której dla Polski zostało przyznanych z budżetu Unii Europejskiej 72,2, mld EURO (EFRR i EFS+), 4,4, mld euro w ramach Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST), tj.: ok. 25,5 mld euro, tj. łącznie ok. 500 mld PLN. Dodatkowo Polska otrzyma 57,2 mld euro w ramach nowego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności, z czego 23 mld euro w formie dotacji i 34,2 w formie pożyczek tj. ok. 250 mld PLN. Łącznie zatem, na lata 2021-2027 Polska otrzyma z budżetu Unii Europejskiej łącznie ok. 133,8 mld EURO, czyli ok. 770 mld PLN z UE. Mądre wydatkowanie tych funduszy to podstawa wyprowadzenia Polski z kryzysu gospodarczego i kryzysu finansów publicznych, które spowodowały obostrzenia pandemii COVID-19, a także stworzenie mobilnej przestrzeni do dalszego dynamicznego rozwoju kraju, budowania nowoczesnej Gospodarki 4.0. i przede wszystkim wspierania przedsiębiorczości, obywateli i rozwoju małych „ojczyzn” zarządzanych przez samorządy terytorialne. W ramach „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030” wybrano pięć obszarów tematycznych tj.: gospodarczy, społeczny, środowisko i infrastruktura, oświata, kultura i turystyka, partnerstwo i współpraca. Dla tych obszarów zostały stworzone cele strategiczne, do których zostały przydzielone konkretne działania, wsparte również już skonkretyzowanymi zadaniami społecznymi i inwestycyjnymi. Jest to oczywiście katalog otwarty - w oparciu o Strategię, samorząd gminy Brąszewice, będzie mógł systematycznie, te zadania inwestycyjne i społeczne rozszerzać, w miarę na bieżąco definiowanych potrzeb i oczekiwań społecznych.

W oparciu o Strategię, gmina Brąszewice, jak również inni beneficjenci z jej terenu, a szczególnie: przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe czy parafie, będą mogły aplikować

o uzyskanie dotacji z Europejskich Funduszy pomocowych w alokacji 2021-2027, jak również krajowych i europejskich środków publicznych na realizację swoich przedsięwzięć inwestycyjnych i społecznych.

Zespół przeprowadził pozycjonowanie dostępnych funduszy dla pięciu obszarów tematycznych oraz wpisanych w nie działań i zadań inwestycyjnych i społecznych, co przedstawia poniższa tabela. Pozyskiwanie środków pozabudżetowych będzie szczególnie istotne ze względu na duże potrzeby gminy, przekraczające jej możliwości finansowe. Tylko w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2021-2034 przewidziano do 2030 r. wydatki w łącznej kwocie 228 833 233,38 zł z następującym podziałem na lata:

- 2022 r. - 34 770 146,81 zł,
- 2023 r. – 28 189 822,60 zł,
- 2024 r. – 23 885 873,64 zł,
- 2025 r. – 23 931 632,64 zł,
- 2026 r. – 23 250 509,80 zł,
- 2027 r. – 23 366 182,80 zł,
- 2028 r. – 23 451 496,80 zł,
- 2029 r. – 23 573 056,88 zł,
- 2030 r. – 24 414 511,41 zł.

LP	FUNDUSZE: CELE/PRIORYTETY/ZAKRES	OBSZARY TEMATYCZNE				
		Gospodarczy	Spoleczny	Gospodarka przestrzenna, środowisko i infrastruktura techniczna	Oświata, kultura i turystyka	Partnerstwo i współpraca
I	KRAJOWY PLAN ODBUDOWY NA LATA 2021-2027					
	1. POWER UP - Rozwój czystych technologii i odnawialnych źródeł energii OZE	-	-	+	-	-
	2. RENOVATE - Poprawa efektywności energetycznej budynków	-	-	+	-	-
	3. CONNECT – Rozwój usług szerokopasmowych	-	+	-	-	-
	4. SCALE UP - Zwiększeniu zdolności przetwarzania danych przemysłowych w chmurze oraz rozwoju nowoczesnych procesów	+	-	-	-	-
	5. RECHARGE and REFUEL - Rozwój zrównoważonego transport oraz budowa stacji ładowania i tankowania paliwa	-	-	+	-	-
	6. RESKILL and UPSKILL – Rozwój umiejętności cyfrowych i szkolenia zawodowego	-	+	-	-	-
	7. MODERNISE – Cyfryzacja administracji publicznej i usług publicznych	-	+	-	-	-
	8. Odporność i konkurencyjność gospodarki	+	-	-	-	-
II	FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŁÓDZKIEGO NA LATA 2021-2027					
	1. Działalność B+R	+	-	-	-	-
	2. Inwestycje w MŚP	+	-	-	-	-
	3. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	-	-	+	-	-
	4. Efektywność energetyczna	-	-	+	-	-
	5. Zrównoważony transport	-	-	+	-	-
	6. Adaptacja do zmian klimatu	-	-	+	-	-
	7. Gospodarka wodna	-	-	+	-	-

	8. Bioróżnorodność	-	-	+	-	-
	9. Gospodarka o obiegu zamkniętym	+	-	-	-	-
	10. Zatrudnienie	-	+	-	-	-
	11. Dostęp do usług społecznych	-	+	-	+	+
	12. Włączenie społeczne	-	+	-	-	+
	13. Rozwój umiejętności i kompetencji	-	+	-	-	+
	14. Działania z zakresu kultury i rewitalizacji	+	+	+	+	+
III	FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ROZWOJU SPOŁECZNEGO NA LATA 2021-2027					
	1. Oś I Lepsze polityki dla rozwoju społecznego	-	+	-	-	+
	2. Oś II Rozwój opieki nad najmłodszymi dziećmi	-	+	-	-	-
	3. Oś III Równe szanse dla wszystkich	-	+	-	-	+
	4. Oś IV Zdrowie	-	+	+	-	-
	5. Oś V Szkolnictwo wyższe i nauka	-	+	-	-	-
	6. Oś VI Innowacje społeczne	-	+	-	+	+
IV	PROGRAM FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA INFRASTRUKTURĘ, KLIMAT, ŚRODOWISKO 2021-2027 (FENIKS)					
	1. Efektywność energetyczna i zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych rozwój ciepła systemowego, OZE, inteligentne sieci energetyczne, systemy magazynowania energii, inteligentna infrastruktura gazowa	-	-	+	-	-
	2. Adaptacja do zmian klimatu, gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, ochrona przyrody, edukacja ekologiczna	-	-	+	-	-
	3. Transport miejski kolejowy, drogowy, morski, wodny śródlądowy, lotniczy	-	-	-	-	-
	4. Infrastruktura ochrony zdrowia, kultury i dziedzictwa kulturowego	-	-	-	+	+
V	FUNDUSZE DLA NOWOCZESNEJ GOSPODARKI 2021-2027					
	1. Wsparcie dla przedsiębiorców	+	-	-	-	-
	2. Środowisko sprzyjające innowacjom	+	-	-	-	-

VI	FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA ROZWÓJ CYFROWY 2021-2027					
	1. Priorytet I - Zwiększenie dostępu do ultra-szybkiego Internetu szerokopasmowego	-	+	-	-	-
	2. Priorytet II - Zaawansowane usługi cyfrowe	-	-	+	-	-
VII	FUNDUSZE NORWESKIE I EOG 2022-2028					
	1. Edukacja	-	-	-	+	+
	2. Badania podstawowe	+	-	-	-	-
	3. Badania stosowane	+	-	-	-	-
	4. Kultura	-	-	-	+	+
	5. Rozwój przedsiębiorczości i innowacje	+	-	-	-	-
	6. Rozwój lokalny	-	-	+	-	-
	7. Sprawy wewnętrzne	-	-	-	-	+
	8. Środowisko	-	-	+	-	-
	9. Zdrowie	-	-	+	-	-
	10. Sprawiedliwość	-	+	-	-	-
	11. Dialog społeczny – godna praca	-	-	-	-	+
	12. Aktywni obywatele – fundusz krajowy	-	-	-	-	+
	13. Konkurs sektorowy	-	-	-	-	-
VIII	NARODOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ NA LATA 2021-2027					
	1. Transformacja energetyczna gospodarki	-	-	+	-	-
	2. Poprawa jakości powietrza	-	-	+	-	-
	3. Adaptacja do zmian klimatu	-	-	+	-	-
	4. Przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym gospodarowanie opadami	-	-	+	-	-
	5. Działanie na rzecz ochrony przyrody	-	-	+	-	-
	6. Poprawa gospodarki wodno-ściekowej	-	-	+	-	-
	PROGRAMY OPERACYJNE MINISTRA KULTURY, DZIEDZICTWA NARODOWEGO I SPORTU NA LATA 2021-2030					

IX	1. Edukacja artystyczna	-	-	-	+	+
	2. Edukacja kulturalna	-	-	-	+	+
	3. Infrastruktura domów kultury	-	-	-	+	+
	4. Infrastruktura kultury	-	-	-	+	+
	5. Literatura	-	-	-	+	+
	6. Muzyka	-	-	-	+	+
	7. Partnerstwo dla książki	-	-	-	+	+
	8. Promocja czytelnictwa	-	-	-	+	+
	9. Taniec	-	-	-	+	+
	10. Teatr	-	-	-	+	+
	11. Wydarzenia artystyczne dla dzieci i młodzieży	-	-	-	+	+
X	PROGRAM FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH /NOWEFIO/					
	1. Priorytet I - Mikro Inicjatyw	-	+	-	+	+
	2. Priorytet II - Organizacje obywatelskie na rzecz dobra wspólnego	-	+	-	+	+
	3. Priorytet III - Organizacje obywatelskie w życiu publicznym	-	+	-	+	+
	4. Priorytet IV - Wzmocnienie kompetencji organizacji obywatelskich	-	+	-	+	+

Z przeprowadzonego pozycjonowania wynika, iż zadania inwestycyjne i społeczne wpisane w 5 obszarów tematycznych „Strategii Rozwoju Gminy Braszewice na lata 2022-2030”, mogą być finansowane z 11 programów w ramach, których spozycjonowano 79 celów/priorytetów, i tak:

1. Obszar tematyczny gospodarczy - 5 programów w ramach, których spozycjonowano 14 celów/priorytetów.
2. Obszar tematyczny społeczny - 7 programów w ramach, których spozycjonowano 22 celów/priorytetów.
3. Obszar tematyczny gospodarka przestrzenna, środowisko i infrastruktura techniczna - 8 programów w ramach, których spozycjonowano 27 celów/priorytetów.
4. Obszar tematyczny oświata, kultura i turystyka - 7 programów w ramach, których spozycjonowano 22 celów/priorytetów.
5. Obszar tematyczny partnerstwo i współpraca - 7 programów w ramach, których spozycjonowano 29 celów/priorytetów.

MOŻLIWOŚCI ZEWNĘTRZNEGO FINANSOWANIA PRZEDSIĘWZIĘĆ INWESTYCYJNYCH I SPOŁECZNYCH WPISANYCH W POSZCZEGÓLNE OBSZARY TEMATYCZNE STRATEGII	
OBSZAR	FUNDUSZE PRIORYTETY/CELE
Obszar gospodarczy	KRAJOWY PLAN ODBUDOWY NA LATA 2021-2027
	SCALE UP - Zwiększeniu zdolności przetwarzania danych przemysłowych w chmurze oraz rozwoju nowoczesnych procesów
	Odporność i konkurencyjność gospodarki
	FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŁÓDZKIEGO NA LATA 2021-2027
	Działalność B+R
	Inwestycje w MŚP
	Gospodarka o obiegu zamkniętym
	Działania z zakresu kultury i rewitalizacji
	FUNDUSZE DLA NOWOCZESNEJ GOSPODARKI 2021-2027
	Wsparcie dla przedsiębiorców
	Środowisko sprzyjające innowacjom
	FUNDUSZE NORWESKIE I EOG 2022-2028
	Badania podstawowe
	Badania stosowane
	Rozwój przedsiębiorczości i innowacje
Obszar społeczny	KRAJOWY PLAN ODBUDOWY NA LATA 2021-2027
	CONNECT – Rozwój usług szerokopasmowych
	RESKILL and UPSKILL – Rozwój umiejętności cyfrowych i szkolenia zawodowego
	MODERNISE – Cyfryzacja administracji publicznej i usług publicznych

	FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŁÓDZKIEGO NA LATA 2021-2027
	Zatrudnienie
	Dostęp do usług społecznych
	Włączenie społeczne
	Rozwój umiejętności i kompetencji
	Działania z zakresu kultury i rewitalizacji
	FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ROZWOJU SPOŁECZNEGO NA LATA 2021-2027
	Oś I Lepsze polityki dla rozwoju społecznego
	Oś II Rozwój opieki nad najmłodszymi dziećmi
	Oś III Równe szanse dla wszystkich
	Oś IV Zdrowie
	Oś V Szkolnictwo wyższe i nauka
	Oś VI Innowacje społeczne
	FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA ROZWÓJ CYFROWY 2021-2027
	Priorytet I – Zwiększenie dostępu do ultra-szybkiego Internetu szerokopasmowego
	FUNDUSZE NORWESKIE I EOG 2022-2028
	Sprawiedliwość
	PROGRAM FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH /NOWEFIO/
	Priorytet I – Mikro Inicjatyw
	Priorytet II – Organizacje obywatelskie na rzecz dobra wspólnego
	Priorytet III – Organizacje obywatelskie w życiu publicznym
	Priorytet IV – Wzmocnienie kompetencji organizacji obywatelskich
Obszar gospodarka przestrzenna środowisko i infrastruktura techniczna	KRAJOWY PLAN ODBUDOWY NA LATA 2021-2027
	POWER UP – Rozwój czystych technologii i odnawialnych źródeł energii OZE
	RENOVATE – Poprawa efektywności energetycznej budynków
	RECHARGE and REFUEL – Rozwój zrównoważonego transport oraz budowa stacji ładowania i tankowania paliwa
	FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŁÓDZKIEGO NA LATA 2021-2027
	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii
	Efektywność energetyczna
	Zrównoważony transport
	Adaptacja do zmian klimatu
	Gospodarka wodna
	Bioróżnorodność
	Działania z zakresu kultury i rewitalizacji
	FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ROZWOJU SPOŁECZNEGO NA LATA 2021-2027
	Oś IV Zdrowie

	PROGRAM FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA INFRASTRUKTURĘ, KLIMAT, ŚRODOWISKO 2021-2027 (FENIKS)
	Efektywność energetyczna i zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych
	rozwój ciepła systemowego, OZE, inteligentne sieci energetyczne, systemy magazynowania energii, inteligentna infrastruktura gazowa
	Adaptacja do zmian klimatu, gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, ochrona przyrody, edukacja ekologiczna
	FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA ROZWÓJ CYFROWY 2021-2027
	Priorytet II – Zaawansowane usługi cyfrowe FUNDUSZE NORWESKIE I EOG 2022-2028
	Rozwój lokalny
	Środowisko
	Zdrowie
	NARODOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ NA LATA 2021-2027
	Transformacja energetyczna gospodarki
	Poprawa jakości powietrza
	Adaptacja do zmian klimatu
	Przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w tym gospodarowanie odpadami
	Działanie na rzecz ochrony przyrody
	Poprawa gospodarki wodno-ściekowej
	FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŁÓDZKIEGO NA LATA 2021-2027
	Dostęp do usług społecznych
	Działania z zakresu kultury i rewitalizacji
	FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ROZWOJU SPOŁECZNEGO NA LATA 2021-2027
	Oś VI Innowacje społeczne
Obszar Oświata Kultura i Turystyka	PROGRAM FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA INFRASTRUKTURĘ, KLIMAT, ŚRODOWISKO 2021-2027 (FENIKS)
	Infrastruktura ochrony zdrowia, kultury i dziedzictwa kulturowego
	FUNDUSZE NORWESKIE I EOG 2022-2028
	Edukacja
	Kultura
	PROGRAMY OPERACYJNE MINISTRA KULTURY, DZIEDZICTWA NARODOWEGO I SPORTU NA LATA 2021-2030
	Edukacja artystyczna
	Edukacja kulturalna
	Infrastruktura domów kultury
	Infrastruktura kultury
	Literatura
	Muzyka
	Partnerstwo dla książki

	Promocja czytelnictwa
	Taniec
	Teatr
	Wydarzenia artystyczne dla dzieci i młodzieży
	PROGRAM FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH /NOWEFIO/
	Priorytet I – Mikro Inicjatyw
	Priorytet II – Organizacje obywatelskie na rzecz dobra wspólnego
	Priorytet III – Organizacje obywatelskie w życiu publicznym
	Priorytet IV – Wzmocnienie kompetencji organizacji obywatelskich
	FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŁÓDZKIEGO NA LATA 2021-2027
	Dostęp do usług społecznych
	Włączenie społeczne
	Rozwój umiejętności i kompetencji
	Działania z zakresu kultury i rewitalizacji
Obszar Partnerstwo i współpraca	FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ROZWOJU SPOŁECZNEGO NA LATA 2021-2027
	Oś I Lepsze polityki dla rozwoju społecznego
	Oś III Równe szanse dla wszystkich
	Oś VI Innowacje społeczne
	PROGRAM FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA INFRASTRUKTURĘ, KLIMAT, ŚRODOWISKO 2021-2027 (FENIKS)
	Infrastruktura ochrony zdrowia, kultury i dziedzictwa kulturowego
	FUNDUSZE NORWESKIE I EOG 2022-2028
	Edukacja
	Kultura
	Sprawy wewnętrzne
	Dialog społeczny – godna praca
	Aktywni obywatele – fundusz krajowy
	PROGRAMY OPERACYJNE MINISTRA KULTURY, DZIEDZICTWA NARODOWEGO I SPORTU NA LATA 2021-2030
	Edukacja artystyczna
	Edukacja kulturalna
	Infrastruktura domów kultury
	Infrastruktura kultury
	Literatura
	Muzyka
	Partnerstwo dla książki
	Promocja czytelnictwa
	Taniec
	Teatr
	Wydarzenia artystyczne dla dzieci i młodzieży

	PROGRAM FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH /NOWEFIO/
	Priorytet I – Mikro Inicjatyw
	Priorytet II – Organizacje obywatelskie na rzecz dobra wspólnego
	Priorytet III – Organizacje obywatelskie w życiu publicznym
	Priorytet IV – Wzmocnienie kompetencji organizacji obywatelskich

Załącznik nr 1. Podsumowanie prognozy oddziaływania na środowisko dla „Strategii Rozwoju Gminy Braszewice na lata 2022-2030”

Dla projektu Strategii przeprowadzono procedurę oddziaływania na środowisko. Prognoza oddziaływania na środowisko jest dokumentem sporządzanym w celu oceny wpływu na środowisko skutków realizacji postanowień Strategii. Obowiązek jej sporządzenia wynika z zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021 r., poz. 2373 z późn. zm.).

Gmina zwróciła się o określenie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi (dalej: RDOŚ) oraz Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi (dalej: ŁPWIS). Zgodnie z odpowiedzią RDOŚ przekazaną pismem z dnia 2 grudnia 2021 r. znak: WOOS.411.332.2021.AJa.6 prognoza miała:

- identyfikować, analizować i ocenić oddziaływania generowane zapisami projektu dokumentu na jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych,
- obejmować analizę możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza dla zidentyfikowanych części wód,
- zawierać analizę oddziaływania ustaleń projektowanego dokumentu na klimat, zmiany klimatu, odporność ustaleń projektowanego dokumentu na zmiany klimatu ze szczególnym uwzględnieniem klęsk żywiołowych, jak i analizę oddziaływania zmieniających się warunków klimatycznych i środowiskowych na ustalenia projektowanego dokumentu,
- uwzględniać wpływ projektu dokumentu na różnorodność biologiczną i inne elementy środowiska.

ŁPWIS odpowiedział pismem z dnia 5 stycznia 2022 r. znak: ŁWPIS.NSOZNS.9022.624.2022.PD, iż prognoza musi pozostawać zgodna z art. 51 i 52 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem:

- informacji o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami - spójność z dokumentami wyższego rzędu;
- rzetelnie sporządzonego streszczenia w języku niespecjalistycznym, pozwalającego wszystkim zainteresowanym, także tym nieposiadającym specjalistycznej wiedzy z zakresu

ochrony środowiska zapoznać się z wynikami i wnioskami z oceny, a także uczestniczyć w dyskusji nad ustaleniami projektu i jego wpływem na zmiany stanu środowiska;

- przewidywanych znaczących oddziaływań na ludzi, powietrze, wodę i powierzchnię ziemi, w fazie realizacji, jak i eksploatacji planowanych przedsięwzięć, w tym oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkot-, średnio- i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych na środowisko - uwzględnienie zależności między poszczególnymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy, zwłaszcza oddziaływania na stan zdrowia ludzi zamieszkujących w sąsiedztwie planowanych do realizacji przedsięwzięć, przede wszystkim w aspekcie narażenia na m.in. zanieczyszczenia powietrza oraz hałas;

- rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko (zdrowie ludzi), mogących być rezultatem realizacji „Strategii Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030” i ujętych w niej zadań, w szczególności takich jak: budowa, rozbudowa i modernizacja systemu dostarczania wody oraz odprowadzania ścieków, budowa sieci gazyfikacji, budowa i modernizacja dróg gminnych;

- istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów chronionych - należy uwzględnić działania, które mogłyby utrudnić lub uniemożliwić realizację zapisów przedmiotowego dokumentu.

Stopień szczegółowości analizy winien przy tym zapewnić rzetelne określenie wpływu założeń i planowanych przedsięwzięć uwzględnionych w przedmiotowym dokumencie na środowisko oraz zdrowie mieszkańców gminy Brąszewice.

Zgodnie z ww. wymogami organów przygotowano prognozę oddziaływania na środowisko, która następnie została przekazana do RDOŚ i ŁWPIS w celu zaopiniowania. W prognozie podkreślono, iż Strategia Rozwoju Gminy Brąszewice na lata 2022-2030 jest dokumentem opracowanym dla gminy Brąszewice, nakreślającym kierunki działań zmierzających do usunięcia głównych problemów oraz utrzymania lub poprawy obecnej sytuacji społecznej i gospodarczej. Dokument precyzuje 5 celów strategicznych: 1. Promocja przedsiębiorczości lokalnej i konkurencyjności gospodarki, 2. Budowa lokalnego kapitału społecznego opartego o równość szans i społeczeństwo obywatelskie, 3. Mądre gospodarowanie przestrzenią gminy i dbałość o jakość środowiska, krajobraz i dostępność infrastruktury, 4. Nowoczesne kształcenie połączone z budową patriotyzmu lokalnego i działaniami w obszarze kultury i turystyki na terenie gminy oraz 5. Wspieranie aktywności

lokalnej. Do celów strategicznych przyporządkowano kierunki działań. W przedmiotowym dokumencie nie ujęto konkretnych inwestycji czy projektów społecznych, aby zachować większą elastyczność działań gminy i innych podmiotów realizujących Strategię.

Część z ww. kierunków rozwoju ma charakter nieinwestycyjny, zatem nie będą w żaden sposób negatywnie oddziaływały na środowisko. Mimo iż na etapie sporządzania Strategii nie jest znana skala i lokalizacja przedsięwzięć, można stwierdzić, że żadne z zamierzonych inwestycji nie zaliczy się do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839). Przedsięwzięciami mogącymi potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko mogą być, w przypadku m.in. przekroczenia określonych w ww. rozporządzeniu progów, zadania takie jak: budowa dróg, rozbudowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, rozwój infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej. Z uwagi na ogólny charakter Strategii, która dla większości przedsięwzięć nie określa ich konkretnej lokalizacji ani wielkości, na obecnym etapie nie ma możliwości jednoznacznego określenia ich oddziaływania na środowisko. Dopiero na etapie projektowania, gdzie określone zostaną zarówno lokalizacja, jak i szczegółowy zakres i rozmiar prac, możliwe będzie dokonanie klasyfikacji każdego przedsięwzięcia wg kryteriów ww. rozporządzenia. W stosunku do tych przedsięwzięć, dla których zachodzić będzie obowiązek uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, zostanie przeprowadzona stosowna procedura zakończona wydaniem przedmiotowej decyzji.

Jak wynika z przeprowadzonej w prognozie oceny oddziaływania na wszystkie elementy środowiska (na powierzchnię gleb i ziemi, wody powierzchniowe i podziemne, klimat i powietrze atmosferyczne, różnorodność biologiczną, krajobraz, ludzi, zwierzęta, rośliny, zabytki i dobra materialne), negatywne oddziaływanie planowanych przedsięwzięć ograniczy się jedynie do okresu prowadzenia prac budowlanych. Oddziaływania te w postaci pylenia, wzmożonego hałasu, emisji spalin i generowania odpadów będą miały jednak krótkotrwałe oddziaływanie, które ustanie po zakończeniu wszystkich prac.

Realizacja zadań przewidzianych w Strategii w znaczący sposób wpłynie na poprawę warunków życia wszystkich mieszkańców gminy Brąszewice, jak również na poprawę jakości środowiska. Dzięki rozbudowie systemu kanalizacji w znaczący sposób zostanie ograniczony nielegalny zrzut ścieków, a tym samym poprawie ulegnie stan jakości gleby, wód powierzchniowych i podziemnych. Działania polegające na poprawie efektywności energetycznej budynków czy zwiększeniu poziomu wykorzystania odnawialnych źródeł

energii, wpłyną na zmniejszenie tzw. niskiej emisji. Budowa dróg wpłynie nie tylko na poprawę komfortu jazdy mieszkańców, ale również na zmniejszenie emisji spalin do atmosfery oraz na ograniczenie poziomu hałasu. Podjęcie działań związanych z rozwojem komunikacji zbiorowej na terenie gminy może również przyczynić się do zmniejszenia niskiej emisji, bo przyniesie zmniejszenie liczby użytkowników samochodów prywatnych. Oczywiście pozytywne skutki dla ludzi i środowiska przyniesie realizacja zadania polegającego na usuwaniu azbestu.

Z uwagi na długi okres, dla którego sporządzana jest Strategia, w celu efektywnego osiągania założonych celów, niezwykle istotnym elementem jest dokonywanie jej monitoringu, który odbywać się będzie w systemie rocznego raportowania. Ponadto co 3 lata będzie prowadzona ewaluacja.

RDOŚ zaopiniował projekt strategii oraz prognozy pozytywnie pismem z dnia 25 stycznia 2022 r. znak: WOOŚ.410.7.2022.AJa, zaś ŁPWIS - pismem z dnia 8 lutego 2022 r. znak: ŁWPIS.NSOZNS.9022.624.2021.PD. Następnie prognoza wraz z projektem Strategii została poddana konsultacjom społecznym, ogłoszonym Obwieszczeniem Wójta Gminy Brąszewice z dnia 11 lutego 2022 roku. W ramach konsultacji wszystkim zainteresowanym osobom i podmiotom udostępniono także opinie RDOŚ i ŁPWIS. Uwagi można było składać w formie pisemnej (w tym pocztą elektroniczną) do 4 marca 2022 r. We wskazanym terminie nie wpłynęła żadna uwaga ani wnioski.

Spis tabel

Tabela 1. Analiza SWOT	53
Tabela 2. Jednolite części wód na obszarze gminy Brąszewice.....	67
Tabela 3. Działania planowane w obrębie JCWP występujących na terenie gminy Brąszewice.....	68

Spis wykresów

Wykres 1. Syntetyczny wskaźnik rozwoju do obszaru pierwszego	47
Wykres 2. Syntetyczny wskaźnik rozwoju obszar drugi.....	50

Spis rysunków

Rysunek 1 Obszar Zielonej Interwencji w województwie łódzkim.....	63

Spis schematów

Schemat 1. Strategia rozwoju -funkcje	6

Spis map

Mapa 1. Struktura uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Brąszewice	66